

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

I. évfolyam 7. - 8. szám

A Z St.Gallen — Megjelenik havonta

1969 július - augusztus

Fényes csillagunk útján

Mióta Galilei felfedezte a távcsövet és az amerikaiak Kaliforniában az 1700 m magas Mount Palomar hegyen üzembe helyezték a világ legnagyobb tükröréflexes teleszkopját (1947), a modern ember a csillagvilág titkaiból sok mindent megtudott. Nem merő kíváncsiság hajtja — legyen az teleszkopon avagy űrhajón — a csillagvilág titkai felé. Minden, a csillagvilág felé irányuló erőfeszítést és akaratát az a mélyseges emberi tudat hajtja át, hogy titkainak feltárása emberi múltját gazdagítja, általa emberebb emberré lesz.

A magyar nép régóta úgy tekint Szent István királyra, mint útjának «fényes csillag»-ára. Valószínűleg tartom, hogy képzelete és tapasztalata a betlehemi csillaggal társította. A nemzetalapító király nem csupán mint a kegyelet vagy a csodálat tárgya lebegett felette. Nem mint a legendák aureolájával övezett és a kemény valóságtól elszakított vérszegény alakja, még kevésbé mint a nemzeti vagy faji «gloire» megtestesítője ihlette meg népünk lelkét és képzeletét. A Kárpát-medence földrajzi és történelmi kohójában Szent István elsősorban példájával és intézményeiben él tovább. Legyen az nemes vagy jobbág, egyház vagy állam, valamennyien konkrét életformáikkal a nemzet nagy apostolának és szervezőjének az egységében gyökereznek. Őt «kívánja meg», ha rögös az útja, ha tatár vagy török, kuruc vagy labanc pusztítja-irtja. Megkívánja főképp azokban az órákban, amikor úgy érzi, hogy ez a csillag «eltűnt», súlyos megpróbáltatások sötét felhői takarják el, vagy egy «alkotmány — vagy kenyérvén» hivatalos bevezetésével még az emléket is vasfüggöny mögé akarják szűkíteni. Az elhagyatottságnak és árvaságnak kínzó óráiban fel-felzokog népünk lelkéből az «Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga!...» Ez a megrázó sirám a magyar nemzeti öntudatnak és megalázottságnak talán egyik legmegrendítőbb önvádja. De ugyanakkor a sorokból a hit és a remény is kicsendül. Ezzel a két karjával öleli magához azt a királyt, akivel történelmi léte oly szorosán összefonódott.

Mai magyar nemzedékünk Szent István születésének ezeréves jubileumát üli. A vasfüggönyön innen és túl minden magyar előtt felvetődik a súlyos kérdés: A nemzetalapító nagy király vajon ma is meg tud-e bennünket ihletni mélyebb öntudatra, nagyobb összefogásra és áldozatosabb emberiségre? Élünk Magyarországon vagy Erdélyben, Ausztriában vagy Svájcban, Németor-

szágban vagy Franciaországban, vagy bárhol széles e világon, tudunk-e annyi hittel és öntudattal közvetlen kapcsolatba jutni első szent királyunk szellemével, hogy ma is gazdagítsa a félelem és bizonytalanság szűk sikátorába szorult létünket?

A jubileum felé vezető úton sok mindenre lesz szükségünk. Összpontosított figyelmünk és erőfeszítésünk sok számot fog programba iktatni. Nem hiányoznak majd a jól megrendezett összejövetelek és ünnepélyek, kiállítások és hangversenyek, márványtáblák leleplezése és parádés felvonulások. De amit ország-világ előtt be kell bizonyítanunk és «kiállítanunk», az sokkal mélyebbre nyúlik.

A népek közt is egy bizonyos értelemben vett «struggle for life» (létért való küzdelem) folyik. A harcban a hitványabb, a gyengébb elcsenevesszedik és elpusztul. Ebben a harcban és küzdelemben, amelyet a népek a létért folytatnak, egy kis nép jövőjét elsősorban szellemi és lelki tényezők döntik el. A gazdasági tényezők sohasem jelentettek és a jövőben sem jelentenek majd olyan végzetserő hatalmat, hogy magasfokú intelligencia, szívós akarat és józan erkölcsi fel-fogás ne legyen úrrá fellettek.

A Szent István-jubileumnak mind általános emberi, mind pedig magyar síkon éppen ezt a tényleg kell ország-világ előtt bebizonyítani, mert Szent István király történelmi küldetése ebben a tényben kristályosodik ki. Személye és alkotásai a magyar életfa gyökereit oly mélyre eresztették, hogy fejlődésében egyrészt az életfenntartó- és gazdagító sajátos faji vonások nem veszélyezteték az általános emberi vonásokat, másrészt az őt környező népek kulturális javait úgy tudta

asszimilálni, hogy saját faji értékeit nem kellett értük áruba bocsátania. Talán biológiai és kultúrtörténelmi csodának nevezhetjük, hogy a maroknyi magyarság a germán és a szláv népek ölelő vagy fojtogató karja közt a mai napig megőrizte nemzeti létét.

Valamennyien élő magyarok a szentistváni jubileum fénykörébe kerültünk. Ezt az órát «történelmi chance»-nak is nevezhetjük. Chance-nak abban az értelemben, hogy távlataink kiszélesednek: vissza a múlt és előre a jövő felé. A nagy király személyének élesebb vonalakban kell kilépnie az ezeréves múltból és határozottabban kell a sok ismeretlent rejtő magyar jövő felé mutatnia. Chance lesz az óra abban az értelemben is, hogy a jubileum magyar és emberi öntudatunk próbakövévé válik.

Jaj nekünk, ha nem mérnök fel teljes mélységében ennek a jubileumnak a jelentőségét, ha ezt a történelmi chanceot elmulasztanók, teljes sikerért nem vetnek latba minden erőnket és összefogásunkat, és a vasfüggönyön innen és túl nem mozgósítana minden jóakarató magyart!... Párizsban és Rómában, Münchenben és Brüsszelben éppúgy mint Budapesten vagy Prágában, Belgrádban vagy Kolozsvárott a magyarság szellemi és lelki kincsait kell kiállítanunk!

Hasson át mindnyájunkat az a szilárd meggyőződés, hogy ennek a szentistváni örökségnek a feltárása nemcsak a nemzetmentő keresztény értékeket fogja felértékelni. Higyük, hogy a «tündöklő csillag»-ból ránk hulló fény sáv a nagyvilág lelkiismeretét is megvilágíthatja. Meggyőzheti őt arról, hogy egy kis népek is joga van a szabadsághoz, mert csak a szabadság atmoszférájában bontakozhat ki a gazdag színváltozatban általános emberi és faji «én»-jét és annak értékeit.

P. Sellye Vince

Közös kiadás

A Kereszt Népe	Hollandia
Az Út	Bécs, Ausztria
Hírnök	Linz, Ausztria
Hiszek	Svájc
Magyar Ház	Belgium
Pannonia Sacra	Németország
Sorsunk	Franciaország
Új Értésítő	Skandinávia

A tartalomból

A Szent István Milléneumi Év	1.
Magyarok Mária-tisztelete	2.
Jezsuiták a Markóban	2.
A Szentatya Genfben	3.
Boldogasszony-templom	
Alsó - Ausztriában	5.
«Emberek városa»	5.

Szent István Milléneum

Országalapító szent királyunk születésének időpontját illetően nem egységesek a krónikások híradásai. Az egyik a 969., a másik a 975. évről beszél. Újabbkori történelmírónk valószínűbbnek tartják a későbbi dátumot.

A magyar fölélkészti kar ezért úgy határozott, hogy a Szent István Jubileum záróünnepségét, amely egyúttal a magyar kereszténység születésének ezredéves ünnepsége is lesz, 1975-ben Rómában rendezze meg. Ennek az elhatározásnak a kialakulásában jelentős szerepet játszott az a körülmény, hogy a világegyház 1975-ben «szentévet» tart. Reméljük, hogy ennek a «szentévet»-nek a keretében nemcsak a szabadföldi magyarságot tudjuk jobban megmozgatni, hanem Szent István és a magyar kereszténység jubileumának, a «magyar szentévet»-nek eseményein keresztül a nagyvilág figyelmét is könnyebben ráterelhetjük Magyarországra és a magyar nép problémáira.

A kettős jubileumot nemcsak emlékeztetésnek, hanem erőforrásnak is szánjuk. De csak akkor lesz az, ha nem elégszünk meg egy-egy lelkes ünnepséggel, hanem komolyan és mélyrehatóan foglalkozunk Szent István életpéldájával, apostolságával, államjogi alkotásával, ma is érvényes intelmeivel és azzal a keresztény reformszellemmel, amely kiváló munkatársi gárdáját átírta. Az öt világrészen szétszórtan élő szabadföldi magyarság egyházi és kulturális szervezetének még hosszabb időre lesz szüksége ahhoz, hogy a kettős jubileum üzenetével és bátorításával minden külföldi magyarhoz eljuthassanak. Hosszú időt és sok energiát kíván annak a szándéknak a megvalósítása is, hogy a kettős jubileum alkalmából bejogadó országaink közvéleményével is megismertessük a magyar nemzet és a magyar kereszténység történelmét, teljesítményeit és jelenlegi problémáit.

Ezért a fölélkészti kar határozata alapján arra kérem a lelkipásztorokó papságot, hogy már az idén, a Szent István istentiszteleteken és ünnepségeken, hirdesse meg a kettős jubileumot és hirdesse el a jubileumi munkát.

Az egyes magyar plébániákon és lelkipásztori körzetekben alakítsuk meg a jubileumi bizottságot. Ahol ez nem valósítható meg, legalább egy-egy megbízottat kérjünk fel.

A helyi bizottságokból és megbízottakból alakítsuk meg az országos, azokból pedig a kontinentális bizottságokat.

A bizottságokba hívjuk meg a magyar testvéregyházak képviselőit is.

A kettős jubileum eseményeinek koordinálására a római Szent István Zarándokházban később külön titkárság létesül. Címe egyelőre: 8000 München 27, Trogerstr. 48/I. A helyi, országos és kontinentális bizottságok megalakulásáról értesítsük a titkárságot. Ez a titkárság nem fog beleszólni a helyi és országos bizottságok munkájába, de a regisztráláson és koordináláson kívül segítséget kíván nyújtani olyan tervek megvalósításához, amelyek csak több ország vagy kontinens összefogásával realizálhatók.

Tisztában vagyok azzal, hogy ennek a kettős jubileumnak méltó előkészítése és sikeres lebonyolítása munkatöbbletet jelent a már úgyis túlterhelt papság és világi munkatársak számára. Úgy érzem azonban, hogy ezt a többletmunkát, amelyet a magyar nép és a magyar kereszténység jobb jövőjének ügye kér tőlünk, érdemes vállalni.

Msgr. Dr. Adám György

Szent István lovasszobra a bambergi dómban

Ének Szent István Királyról

Aldott Szent István, Istennek szolgálja,
Krisztus hitének igaz plántálója,
Bálványozásnak eltávoztatója
És elrontója!

Irgalmas Isten kegyes jóvoltodból
Adaték nekünk magas mennyországból,
Utat hogy leljünk gonosz pogányságból,
Régi vakságból.

Földeden újra pogány tüzek égnek,
Fajtalanságnak, rút hitelenségnek,
Ó jai, ne hagyd el, napja reménységnek,
Válts meg az égnek!

Jobbodra kérünk, amely ma is épen,
Légy közbenjárónk Szent Király az égben.
Könyörülj újból a veszendő népen,
Jó atyaképen.

Jóságos Jobbod nyújtsd ki reánk, kérünk,
Szent koronáddal új ezret érünk.
Hogyha kereszted s imádságod vélünk,
Régi vezérünk!

A fentidézett ének a Cantus Catholici-ben jelent meg először nyomtatásban. A könyvet Szőlősy Benedek jezsuita atya szerkesztésében Kisdi Benedek egri püspök költségen adták ki 1651-ben. Dallamai ósrégi művészi magyar melódiák, melyek már jóval a török hódoltság előtt ott éltek a magyar nép ajkán.

Magyarok Mária tisztelete

A magyar nemzet ezeréves fennállása joggal nevezhető a történelem talányának. Emberi számítás szerint ugyanis el kellett volna pusztulnia ama súlyos és számtalan sorscsapások súlya alatt, melyek a Kárpát medencében érték.

Miben rejlik a talány? Mi adta a magyar népnek az erőt a nemzetirtó tragédiák elviselésére s mi tette képessé a zord idők megszűnté után az újjászületésre?

Mindszenty bíboros találóan adta meg a választ erre a kérdésre 1946 május 25-én a budapesti ciszterci gimnázium dísztermében tartott beszédeiben: «Hazánk ezeréves fennállása a legnagyobb talány. Nem omlott össze annyi történelmi pörölly-csapás alatt. Kiepiült irtózatossá sebecsiből, pedig elfolyt a vére. Am betegágyánál életmentő édesanya örködött: a Magyarok Nagyasszonya.»

A történelem tanúsága

Hogy Szűz Mária tisztelete már Szent István korában virágzott Magyarországon, tudta a XI. század legendáíróját is, aki az első magyar királyról ezt írta: «Magát és országát fogadással és odaadással szüntelen könyörgések között ajánlta Isten örökké szűz Anyjának, Máriának oltalmába, ki nek a magyaroknál oly kitűnő tisztelete van, hogy mennybemenetelének ünnepét nyelvükön nevének hozzáadása nélkül hívják Királynő (azaz Nagyasszony) napjának.» Ennek a tiszteletnek az előmozdítására első szent királyunk építtetett több székelyháza: a székesfehérvári bazilikát, felesége veszprémi apácakolostorát, az esztergomi székesegyházat és minden országgyűlésben egy-egy püspöki templomot: Győr, Vác, Bihar székesegyházait. Legfőbb segítőtársa e tekintetben Szent Gellért püspök, maga is nagy Mária tisztelő, együtt oltják a magyar lélekbe a hagyományossá vált Mária tiszteletet. S mikor halálát közeledni érezte, akkor hivatalosan, az országgyűlés jelenlétében ajánlja fel Koronáját, országát, népét Szűz Máriának, s mintegy hivatalosan eljegyzje vele népét. Ettől kezdve Magyarország Mária országa, s mi mindnyájan Mária népe vagyunk.

Szent Istvánt nyomon követték a Mária tiszteletben utódaik közül számosan: Szent László (1077-95) a Legendás hadvezér, III. Endre (1290-1301) az Árpád-ház utolsó királyi sarja, a két nagy Anjou uralkodó: Róbert Károly (1307-1342) és fia Nagy Lajos (1342-1382), s többen a Habsburg uralkodók közül.

Nemzeti nagyjaink közül szintén számosan kiváltak a Mária tiszteletben. Így Hunyadi János hadvezér és első magyar kormányzó (1446-1452), aki 14 éves fiát, Mátyást, 1454-ben, a kruseváci fényes győzelem után Laczi Andrásnak, Nagy Lajos híres hadvezérének kardjával Isten, a Szent Szűz, Szent István és Szent László nevében üti ünnepélyesen lovagá. A Mária tisztelő nagyok sorába tartozott Báthory István erdélyi fejedelem (1571-1586), később a lengyelek legnagyobb királya, herceg Eszterházy Pál nádor (1713), gróf Koháry István országbíró (1751), gróf Zrínyi Miklós költő, hadvezér és államférfi (1664): az ő pennájának és kardjának az a Muzsa adott erőt, ki nem rothadó zöld laurusból, nem is gyenge ágból viseli koszorúját, hanem koronája fényes mennyei csillagokból, napból és holdból van kötve.

A magyar Mária tiszteletet hirdetik a nemzet nagy útmutatói: Pázmány Péter (1637), a bűbös Ciceró, Prohászka Ottokár (1927), a lángelkű fehérvári püspök, Bangha Béla (1940) és Tóth Tihmér (1959), a huszadik századnak e három legnagyobb magyar egyházi szónoka s a Magyar Egyház mindenkor főpásztorai és papjai, számos búcsújáró helye s ama számtalan névtelen magyar, aki a századok folyamán ezeken a helyeken megfordult.

A barokk kor Mária tisztelete

Habár a magyar lélek a Magyarok Nagyasszonyát mindig úgy tisztelte, mint a nemzet védőasszonyát, aki anyai palástja alá gyűjti népét, hogy megóvja a külső veszedelemtől, különösen tudatosul ez a gondolat a Mária-kultuszban a nemzet létéért folytatott küzdelmek idején, a török harcok alatt és a nemzeti újjáéledés korszakában.

Már 1562-ben a Magyarok Nagyasszonya képe, karján a gyermek Jézussal, díszíti Canisius magyarra fordított katekizmusát, alatta e kéréssel: «Mindenképpen táborod hánj széjjel, mi szárnyaid alá futunk.» A protestáns Heltai Gáspár pedig az 1574-ben Kolozsvárott kiadott Bonfiniben ily szavakat ad Szent István szájába: «...állhatatos szíved szolgáljatok Mindnyájan Asszonyunknak. És ha valami veszedelem akarna jönni reátok, ő az ő palástjával befedezi és megoltalmazza a Magyarországot, mert ő Patrona Hungariae, (azaz Magyarország Nagyasszonya).»

Különös lendületet kap a Mária tisztelet a katolikus restauráció óta, aminek terjesztésében különösen a jezsuiták és ferencesek jeleskedtek. A Mária kultusz az időben alakulnak a legszebb kivirágzásai és centrumai, a Mária kongregációk, melyek összefogják a katolikus vallásos elemeket kor és rangbeli különbség nélkül, s valóságos fellegrárai lesznek a katolikus öntudatnak és valóságos nevelésnek. A királyságnak majdnem minden vezető embere: nádorok, kamaralnékők, főkapitányok a Mária kongregációkban nyerték vallásos öntudatukat és a hithez való törhetetlen ragaszkodásukat.

Különféle imakönyvek, vallásos traktátusok, Mária-himnuszok őrzik, terjesztik és mélyítik annak a ténynek emlékét, hogy Szent István országát Szűz Máriának, Magyarország Patronájának ajánlotta föl. Barokk felfogás szerint a nemzet pusztulását mindig a Máriás gondolatból való elfordulás okozza. A szabadság tehát csak a Máriás tisztelethez való visszatérésben kereshető. Ezért minél mélyebbre süllyed a magyarság az elnyomás idején, annál gyakrabban tér vissza s hangzik fel a Szent István-i hagyaték tanítása: «Boldogok lesztek magyarok, hogy ha a Szent István testamentumára reá emlékeztek», azaz ha a Mária tiszteletben hívek maradtok.

A barokk kornak ez a Boldogasszony védnökébe helyezte történelefilozófiáját le is vonja a végső szentenciát s nem habozik kimondani: «Nem vesztet el az ország, melyen Mária pillantása nyugszik.» A korábbi bizonytalanság helyett a biztonság érzése kerekedik fölül s a barokk ember lelkét nem nyugtalanítja az ország sorsát illetően szorongó érzések, megóvja őt ettől Szűz

Mária pártfogásának tudata. A kassai egyetem «Mária tisztelői, poétái» által kiadott könyvecske ezért nem habozik kijelenteni, hogy «a magyarságra minden jót Mária áraszt szét, s azért, aki Máriát nem tiszteli, jó magyar ember nem is lehet.»

A legújabb kor Mária tisztelete

A Máriás tisztelet újabb fellendülése egybeesik a jelen korszakkal. Nem, mintha a Mária kultusz valaha is kiveszett volna a magyar szívekből. Hiszen a búcsújáró-helyeket a magyar nép mindig szívesen kereste fel a béke boldog korszakaiban is. Talán egy népnek sincs annyi Mária-éneke, mint nekünk. Csak a «Hozsanná»-ban vagy 60 különböző Mária-éneket találhatunk. A Mária ünnepeket pedig mindig kegyelettel ülte meg a magyar nép. S ha a nevekkel következtetni lehet egy nép érzületére, akkor a magyar nép Mária tisztelete első fokozatban áll. Mert van-e még egy nép a világon, melynek ilyen költői ihletettséggel névvel nevezett ünnepei lennének, mint a magyarnak: Gyertyaszentelő Boldogasszony (febr. 2.), Gyümölcsöltő Boldogasszony (márc. 25.), Sarlós Boldogasszony (júl. 2.), Nagyboldogasszony (aug. 15.), Kisboldogasszony (szept. 8.) stb. Azután a középiskolákban az egész országban mindenütt ott működtek a Mária kongregációk, fiúké, lányké, s a felnőttek körében az asszonyok, férfiak Mária kongregációja. Nyugodtan elmondhatjuk, hogy különösen Mária-ünnepeken az egész ország visszhangzott a Mária-énekektől, Mária dicséretétől.

Új tópot akkor kap mégis a Mária tisztelet, amikor a történelmi idők, a magyarság megpróbáltatásának korszakai, a nemzet sebei kiújulnak. A trianoni Csonkamagyarország és az 1945-től kezdődő, egész Magyarországot megszállva tartó kommunista-bolsevista uralom korszaka ez. Már a trianoni korszakban tapasztalható volt nagymértvű katolikus megmozdulás a régi Mária-kultusz felélesztésére és újra felhangzott a jelszó: Vissza a Nagyasszonyhoz! Ezzel a megújulással párhuzamosan hatalmas búcsújáró tömegek keresték fel az ismert magyar Máriás kegyhelyeket. Azonban az egész katolikus magyarságot megmozgató Mária-kultusz felújítása az 1945 utáni időkre esik, s az 1947-ben Mindszenty hercegprímás által meghirdetett Mária-évben jut oly mértékben kifejezésre, ami páratlanul áll a magyar történelemben. Milliókra rúg azoknak a magyar zarándokoknak a száma, akik az 1947-48-as Mária-évben a különböző helyeken tartott Máriás ünnepeken résztvettek. Ezeket a milliókat ugyanaz a gondolat vezette, amely a XVI., XVII. és XVIII.-ik század magyarságát is megvilágította, reményeit istápolta s végül az integer Magyarország felszabadulásához vezetett.

E z e r é v tanúskodik a mellett, hogy a Nagyasszony hűséges védője volt Szent István országának s a «nagyvilágon legárvább magyar nép»-nek. A magyar nép mostani lelki megújulása és visszatérése a Nagyasszonyhoz a legbiztosabb záloga annak, hogy a szabadság napjai elkövetkeznek. Csak a magyar nép ne szűnjön meg kérni Máriát, ne legyen hitlen a Nagyasszonyhoz, első szent királyunk testamentumához. Mert Mária népe, Mária országa nem vesztet el!

Vecsey Lajos

Lepold rektor vasmiséje

1969 június 29-én. Szt. Péter és Pál apostolok napján ünnepelte szűk baráti körben Dr. Lepold Antal apost. protonotárius, kanonok, a Pázmáneum rektora pappaszentelésének 65. évfordulóját a bécsi Pázmáneum kápolnájában.

A jubiláns, aki 1880-ban született a bácskai Szt. Fülöp községben, mint kalocsai egyházmegyei áldozópap 1904 június 29-én kapta a papszentelést Kalocsán. Néhány évi lelképásztói tevékenység után székesegyházi szónok, majd érseki levéltáros lett. Amikor Dr. Csernoch János kalocsai érsek 1915 január 1-én átvette az esztergomi egyházmegye vezetését, megalkalmazták fiatal munkatársát, Dr. Lepold Antalt. Így lett a jubiláns hamarosan Csernoch János bíboros kíséretében konklavista: XV. Benedek pápa választásának közeli tanúja. 1917 óta tagja a vasmisés az esztergomi káptalannak. Az első világháború nyomán bekövetkezett időkben a primás meghitt munkatársának gyakran alkalma nyílt, hogy a magyar újjáépítésben tevékenyen részt vegyen.

A harmincas évek nyugalmasabb körülményei a történelmi múlt kutatására vezették Lepold Antalt. Ennek során lett ő a kezdeményező az Árpádok esztergomi palotájának felkutatásában. A romok kiásásának és rekonstrukciójának munkálatait is ő vezette. — 1946 óta Mindszenty bíboros primás megbízásából Lepold Antal a bécsi Pázmáneum élén áll. Új feladatköre a papnevelés lett. Emellett nemcsak a bécsi érseki bíróság, hanem a külföldre szakadt magyarság lelki támasza, aki bölcs mérséklettel, atyai körültekintéssel és magas korát meghazudtoló szellemi frissességgel áll tanácsal, erősítő, vizsgálató szóval mindazok segítségére, akikről tudja, hogy erre rászorulnak.

Lepold Antal dr. levelező tagja a Magyar Tudományos Akadémiának, a Szent István Akadémiának (Budapest) és a Wiener Katholische Akademie-nek pedig rendes tagja.

Az Ürsten bőséges áldását kívánjuk vasmisés jubilánsunkra. Ad multos annos!

Gianone Egon

Eredeti antik

rézkarcok

tájképek magyar és külföldi városokról, továbbá antik térképek a világ minden tájáról és egyéb tárgyú karcok nagy választékban kaphatók.

Export — import — csere.

Vizonteladónak nagyban árak.

Dr. Oswald Miklós,
9000 St.Gallen (Schweiz)
Rorschacherstr. 159.

PAX ROMANA ZÜRICHBEN

P. Békés Gellért OSB, aki már ez év jan. 12-én «Az egyház mai szemlélete és az ezzel kapcsolatos keresztény egység kérdése», valamint «Szellemi Magyarország» címmel a Pax Romana zürichi csoportjának rendezésében a Paulus Akadémián előadást tartott, legutóbb 1969 jún. 29-én ismét közérdeklődés mellett tartott előadást «A katolikus Egyház zsinat utáni válsága és az ökumene» címmel.

Az első jezsuiták a Markóban

Szabadon lehet írni róluk, mind a ketten meghaltak már. Könnyen szökhettek volna idejében, de nem akartak, mivel Péter Vidnek eltökélt szándéka volt bezonyítani, hogy semmi sem vétejt az erkölcsi törvény ellen. 1948 decemberében kerültek a börtönbe és a következő év elején ítélték el őket három évi börtönrre. P. Vid a rend gazdasági hivatalát vezette, fráter Váradi segítőtestvér pedig a titkárja volt. Azzal vádolták őket, hogy a külföldről kapott pénzeket nem törvényes úton váltották be, mivel kis bankároknál magasabb árjolyamot értek el. Népbíróság tárgyalta az ügyet és tekintélyes csoport ült a vádlottak padján, köztük a primási számvevő is. Csak később tudtam meg, hogy az én nevem is a jegyzőkönyvbe került, mivel P. Vid semmit sem akart eltitkolni s azért bevallotta, hogy tölem is átvett 10.000 dollárt, amit pár évvel ezelőtt Rómából vittem haza egyházi célra. Emiatt a rendőrség sohasem háborgatott, hiszen ezzel az állannak tettem szolgálatot.

P. Vid az ostrom alatt súlyos szívbajt kapott és ilyen állapotban került az Andrassy úton levő hírhedt börtönbe. Erről csak egy keserű megjegyzést tett, amikor meglátogattam. Kitérő szónok volt és legjobb beszédét ott a Markóban mondta el, amikor az utolsó szó jogán megengedték, hogy folszólaljon. Először pontosan kifejtette, miért tiszta és nyugodt a lelkiismerete, habár az állami törvény alapján vádoltak tekintik. E törvény ugyanis merőben büntető jellegű

és fölülte áll a természet parancsa, amely őt arra kötelezte, hogy a nagyszámú rendi ifjúságról gondoskodjék. Bizony nagy nyomorúságban éltünk akkor: a kenyér is kevés volt és az egyik pesti házunkban az öreg butorokat vágtuk össze, hogy rántottlevest tudunk főzni. Melyik szülő vet rám követ ezért? — kérdezte P. Vid a közönségtől. Az első az isteni törvény s csak azután következtek az emberi. Ő ezt az elvet követte s ha mégis eltélik, nyugodtan és emelt fővel néz a világ szemébe.

A beszéd második részében arra kérte a bíróságot, engedjék meg neki, hogy titkárja büntetését is vállalhassa, mert azt mint alattvalót nem terheli felelősség s azonkívül öreg édesanyja van, aki most aggódva várja haza a fiát. Neki is van bűnyja, a jóvároiban lakik, még hozzá kommunista, de az öccse sorsa nem érdekli. Feléje sem nézett, mióta börtönben van és a tárgyaláson sem jelent meg, utána tehát nem fog sírni a rokonság. A zsűfolt terem közönsége annyira megrendült a páter szavaitól, hogy az egyik fegyőr hirtelen kirohant onnan, mert már fojtogatta a sírás.

A két jezsuita három-három évi büntetést kapott és ezen bizony mindnyájan csodálkoztunk, ám az elnök megmagyarázta: azért olyan enyhe az ítélet, mivel a két szerzetes csak a szeretet parancsát követte és a külföldi pénzt nem üzérkedésre használta föl. Nagyon fájt nekünk a jó testvérek szenvedése, de azért az öröm is dalolt

a szívben, mivel ketten közülünk méltók voltak Jézusért gyalázatot szenvedni. Ez januárban történt és novemberben sikerült két rabunkat Sopronköhüdán fölkeresni. P. Vid majdnem jókedvű volt akkor, sőt erősen bizonygatta, hogy jól éri magát és arra kért, ne tegyék semmi lépést, hogy büntetését rövidebbre szabják.

Úgy hallottuk, később Vácra szállították, majd pedig a kistarcsai táborba, ahol a szíve fölmondta a szolgálatot. Sajnos e két helyen már nem volt módom fölkeresni, hiszen közben mindnyájan földönfutók vagy rabok lettünk, azonban sok érdeklődés után még hallottam, hogy a súlyos beteg a táborban is megosztotta kenyerét másokkal, maga volt a barátság és kedvesség, sohasem panaszkodott és 1952 karácsonya előtt elávozott a földi nyomorból. Váradi testvér fiatal, igen erős ember volt és egy idő múlva szabadult és lakatos lett.

Kötelességem volt ezt közölni főleg azért, mivel néhai rendtársunk, Nagy Tőhötöm könyvében olyan igaztalanul vádolja és elítéli P. Videt. A népbíróság sokkal méltányosabb volt vele szemben, mint egykori rendtagunk és testvérünk, aki később szabadkőműves lett Délamerikában, miután elvesztette a hitét és meghasonlott az egyházzal, holott erre elegendő oka nem volt, amint könyvéből is kitérni.

P. Vid mindig egészséges volt és hirtelen támadt betegségéről nem is beszélt. Nagyon zárkózott természetű volt, azonban egyes jelekből jogosan lehet következtetni, honnan eredt a szívba. Ő is azt hitte, mint annyian mások, hogy a

pesti ostrom egy hétnél tovább nem tarthat, tehát nem is készültünk föl a veszedelemre úgy, mint kellett volna, jóllehet idejében szóltam neki, hogy a rosszabb eshetőségre is gondolni kell. Mikor aztán látta, mennyire tévedett, a felelősség terhe valósággal összerúgta. Az erős bombázás alatt egyszer három napig nem evett és nem ivott, míg végre kimerülten összeesett. Házunk akkor zsúfolva volt kelet felől menekült néppel, amely sokkal jobban járt volna, ha nyugodtan a helyén marad; azonkívül igen sok zsidót is rejtgettünk. Mindenért elsősorban P. Vid, a házfőnök volt felelős, aki nyilván önmagát bírálta leginkább és az volt a sejtésem, hogy életét is följajlanta a házért, amelynek gondját viselte. Régi munkabírását nem is nyerte vissza többé és a kórtól megviselve került a börtönbe.

Miért kellett e jó embernek is Kistarcsán pusztulnia, holott a légynek sem ártott, sőt egész élete a mások szolgálatában telt el? Most is sokszor magam előtt látom, amint hosszú olvasóját imádkozza a hivatala melletti lapos teőm. Miért került mégis a névtelen gödörbe, mintha gonosztevő lett volna? Mert a Krisztus keresztje Isten ereje és bölcsessége, hirdeti Szent Pál. Ez a történelem fő törvénye, ez lett az Úr sorsa is közöttünk. téhát barátait szintén a Golgotára vezeti, ahol a test ugyan halálba omlik, de a lélek győzeime a jövődől tavasz magvetése lesz. A földi borzalom poklában teremnek az isteni szépség csodái és holnap az imádság szentélyei emelkednek ott, ahol Jézus elkínzott barátainak hamvai nyugszanak.

Varga László S. J.

Nagyjelentőségű pápai megnyilatkozások Genfben

VI. Pál pápa június 10-én reggel 7 órakor egy nyitott gépkocsiban hagyta el a Vatikánt. Egyenesen a Róma-Fiumicino-i repülőtérre hajtatott, ahol már útrakészen várta a svájci repülőársaság «Sankt Gallen» nevű gépe, amely pontosan 9 órakor érkezett meg vele a Genf-Cointrin-i repülőtérre. Fogadásán jelen voltak a svájci polgári hatóságok, a püspöki kar tagjai, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főtisztviselői és az Egyházak Világtanácsának küldöttei. Sokan sajnálták — a protestánsok is —, hogy Kálvin városában a lakosság nevében a római katolikus egyház fejét a repülőtérre alig néhány száz főből álló csoport köszöntötte.

Az üdvözlőbeszéd elhangzása után a repülőtérrel gépkocsit vitte a pápát az Egyesült Nemzetek egykori palotájába, amelynek hatalmas közgyűlési termében a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal delegátusai megérkezésekor lelkes tapsal köszöntötték. Miután a szervezet főtűkára, David A. Morse üdvözölte és köszönetet mondott történelmi jelentőségű látogatásáért, a Szentatya szóvalra emelkedett. Nagy érdeklődéssel és mindvégig feszült figyelemmel hallgatott beszédében méltatta a nemzetközi intézmény félvszázados működését és felkérte a jelenlegi vezetőséget, hogy bátran szálljon síkra az emberi méltóság, a munka, az elnyomottak és a fejlődésben elmaradt népek védelmében.

Üjkeletű társadalmi bajokat kell orvosolni

A pápa előadása első részében összefoglalta a Szentírás és a pápai enciklikák tanítását a munkáról, az emberi méltóságról, a társadalmi igazságségról és a békéről. Hangsúlyozottan alá-húzta, hogy az Egyház nem politikai rendszereket támogat, hanem mindig az ember védelmében emeli fel szavát, ha azt az elharapódzó társadalmi bajok szükségessé és indokoltá teszik. Közbelépésével mindenkor annak megakadályozására törekszik, hogy az ember a hatalom vagy a termelés rabszolgájává váljék. «Mivel ez a veszély ma súlyosan fenyeget, — folytatta beszédét a pápa —

bátorítani jöttünk Önöket az igazságosság és a béke érdekében vívott további lankadatlan küzdelmükben. De őszinte szolidaritásunkról is biztosítani akartuk Önöket.»

A Szentatya szerint a béke csak akkor lehet tartós, ha az igazságosságra épül. «A jelen veszélyek között az Önök legfőbb kötelessége ennek az igazságos békének a biztosítása. Eppen ezért nem gondolkozhatnak úgy, mintha feladatukat már teljesítették volna. Ellenkezőleg: új sürgető feladatok jelentkeznek. Érdekerületükön még mindig túlsok az orvoslásra váró társadalmi baj: a vétkes mulasztások, a fájdalmas visszaélések és igazságtalanságok, az elviselhetetlen nyomor és a szünni nem akaró sok hangos panasz. Engedjék meg tehát, hogy felhívjuk figyelmüket az igazságtalanul szenvedőkre, a méltatlanul kizsákmányoltakra, a testben és lélekben megaláztatottakra, akiket emberhez nem méltó munkára kényszerítünk. Figyeljenek fel a sok jalkiáltásra, mely a szenvedő embertömegekből tör elő!»

«Harcoljanak bátran és szünet nélkül — folytatta a pápa — a naponként fellépő visszaélések és az állandóan meg-megújuló igazságtalanságok ellen. Határozzák el magukat messzetekintően arra, hogy mindenütt alárendelik a személyes érdeket a közjónak és hogy korábbi rendszabályokat alkalmazzák a jelenlegi súlyos helyzetekben is. De alkossanak új rendszabályokat is és eszközöljék ki, hogy az egyes tagállamok azokat törvényeik közé iktassák.»

Az embert kell megvédeni

A pápa előadása következő részében azt húzta alá, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal egyik legsürgősebb feladata, megvédeni az embert az emberrel szemben. «Azzal az emberrel szemben, — mondta szószerint a Szentatya — akit az a veszély fenyeget, hogy — visszaszorulva egyetlen diemenzióra — csak egy része lesz majd önmagának. Minden áron meg kell akadályozni, hogy a munkából olyan lény váljék, aki napestig csak

egy érzéketlen gépet szolgál ki, amely cserében elnyeli valódi lényegét. Meg kell akadályozni azt is, hogy a munkások annak az államhatalomnak rabszolgái legyenek, amely alattvalói minden energiáját a saját céljaira akarja lefoglalni... Az embert kell Önöknek védelmükbe vinniök, azt az embert, akit elsodorhatnak az őt körülvevő erők, vagy akit elnyelhet a szédületes haladás és legázolhat az új találmányok ellenállhatatlan tempója, vagy akit elbódíthat a nagy bőségben termelt javak egyenlőtlen elosztása körül mutatkozó aránytalan ellentét.»

A korunkat nyugtalanító ellentétekből származható katasztrófa elhárítására a pápa előadása további részében azt ajánlja, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal hozzon rendszabályokat, amelyek «rendszeres beleszólási jogot adnak a munkásoknak nemcsak abba, hogy munkájuk gyümölcsében méltányosan részesedjenek, hanem abba is, hogy hordozói legyenek annak a társadalmi és gazdasági felelősségnek, melytől a saját és gyermekeik jövő boldogulása függ... Arra is szükség van, hogy a világ gazdasági és társadalmi felépítésébe bevonjanak minden népet. Törekedjenek arra, hogy a hátrányos helyzetben lévő nemzetek sorsán enyhítsenek, mint ahogyan a múltban is mindig az volt a dicsősége ennek a nemzetközi szervezetnek, hogy a sorscsapásoktól leginkább sújtott néprétegeket karolta fel. Most is bátran latba kell vetni ennek a szervezetnek törvényalkotó erejét, hogy biztos jogalapot teremtsen minden nép számára a szükséges fejlődéshez, vagyis lehetővé kell tenni minden népnek, hogy saját maga alakíthassa jövőjét.»

VI. Pál az Egyházak Világtanácsának központjában

A Szentatya délben a svájci szövetségi kormány és Genf-kanton képviselőivel találkozott a város-házán. Innen a Szent Klaus plébániára ment, ahol fogadta a svájci püspöki kar tagjait és a nemzetközi katolikus szervezetek képviselőit. Dél-

A Szentatya az Egyházak Világtanácsának központjában

után 5 órakor felkereste az Egyházak Világtanácsának központját. Megérkezésekor a szervezet főtűkára, Carson Blake üdvözölte és mondott köszönetet a történelmi jelentőségű látogatásért.

A pápa válaszában az Egyházak Világtanácsát a keresztények «csodálatreméltó mozgalma»-nak nevezte, amely eredményesen munkálkodik a keresztény egység helyreállításán. O maga is ennek tudatában, egy belső indításnak engedelmessé, lépte át a világszervezet központjában a küszöböt, mivel annak vezetőségével való találkozását igen szerencsésnek ítéli. «Talán egy közelgő nap hajnalpírja, melyre századok óta várunk!»

«A mi nevünk Péter»

A Szentatya ezután nagy tapintattal, de határozottan figyelmeztetett arra, hogy a keresztények egysége Krisztus akarata folytán Péter utóda körül jöhet csak létre. «A mi nevünk Péter és a Szentírásból megtudjuk, milyen értelmet adott Krisztus ennek a névnek és milyen kötelességet tesz a vállunkra... Ami pedig minket illet, meggyőződésünk, hogy az Úr — személyes érdemünk nélkül — egy olyan szent közszolgálatot ruházott ránk, amelynek semmiképpen sem lehet az a rendeltetése, hogy Önöktől elkülönítsen minket, vagy hogy kizárja köztünk a kölesönös megértést, az együttműködést és az egységre való törekvést a keresztény testvériség jegyében.»

«Önök is jelentős ténynek könyvelik el kapcsolataink történetében ezt a mai találkozást. Mi magunk nyílt jelét látjuk benne annak a keresztény testvériségnek, amely már most megvan az összes megkeresztelt meg a keresztény egyházak és közösségek között. Sajnos jelenlegi kapcsolatunk még nem teljes közösség, de hiszünk, hogy az igralmas Isten vezet és megvilágosít bennünket Szent Lelke által... miközben arra a tökéletes egységre törekszünk, melyet Krisztus az ő egyetlen egyházában óhajtat.»

A pápa beszéde második részét arra fordította, hogy az összes keresztények együttműködését szorgalmazzák a társadalmi igazságosság és a tartós béke biztosítása érdekében a felebaráti szeretet alapján. Az erre a célra létesített közös szerveket felszólította, hogy működjenek együtt tovább is a közös cél szolgálatában. De keresni kell a pápa szerint a megoldást közös teológiai bizottságok elmélyedő munkájával a hittani ellentétek talaján is. A Szentatya szerint ezen a téren akkor lehetne eredményt elérni, ha a katolikus és más keresztény teológusok alaposan elmélyednének az evangélium tanulmányozásában, hogy így felismerjék annak az egyháznak hiteles vonásait és aikat, melyet Jézus alapított. Amíg e tekintetben nézeteltérések lesznek, addig a katolikus Egyház az Egyházak Világtanácsához nem csatlakozhatik. VI. Pál pápa ezt így fejezte ki: «Még nem érett az idő arra, hogy erre a kérdésre pozitív választ lehetne vagy kellene adni.»

A Szentatya beszéde után Willebrans bíboros Jézusnak a szőlőtől mondott példabeszédét olvasta fel, Meliton görögkeleti érsek és Mrs. P. Webb, az Egyházak Világtanácsának két alelnöke pedig a keresztények egységéért mondott imát. Legvégül elimádkozták közösen a Miatyánk-ot.

Este a Parc de la Grange-ban a Szentatya koncelebrációs szentmisét mutatott be mintegy 17.000 hívő részvételével. A szentmise után visszatért a genfi repülőtérre. Rómába 10 óra 51 perckor érkezett vissza.

P. A.

Vecsey József

VI. Pál pápa beszél a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal képviselői előtt. Mellette állnak jobbról a svájci szövetségi állam-elnök, von Moos, balról David A. Morse, a Munkaügyi Hivatal főtűkára.

Stadler Frieda

Temesvározt született és protestánsnak keresztelték. A véletlen folytán már elsős elemista korában bekerült a katolikus hittanórákra és legjobban tudta a hittant. Akkor vettek neki egy katolikus hittankönyvet és végig katolikus hittanra járt. Külsőleg, jogilag, csak 18 éves korában katolizálható.

Budapesten a józsefvárosi iskolába járt, ahol Fiedler István hittanár nagy hatással volt lelki és szellemi alakulására.

Benső barátja Blaskó Mária. Amikor még ez a legnagyobb újdonság, elkezdik együtt minden irányítás nélkül Temesváron az akkor elképzelhető katolikus szociális munkát. Nagyon komoly lelkiélettel él. Az akkor kezdődő katolikus megújulással teljesen lépést tart. Egyike az elsőnek, akik a Gregorián éneket bevezetik. Járossy tanítvány, szép hangjával résztvevett az ő híres templomi kórusán.

1914-ben a Betánia Gyermekegthonba került intézeti nevelőnőnek. Azonnal feltűnik rendkívüli nevelői képessége. Egyidejűleg elkezd írni a Nagy-

asszonyunk c. kat. leányifjúsági lapba. Legnagyobb ereje a humor; mindenki élvezettel olvassa.

1917-től másfél évig Erdélyben a Segélyező Bizottságokat szervezi. 1918 végén ismét Budapesten dolgozik. Szervezi a Leány Kiutakat és cikket ír a Keresztény Nő és Nagyszonyunk c. lapokba. Amikor P. Buttykay Antal, a KLOSZ (Katolikus Lányok Országos Szövetsége) alapítója és lelkiigazgatója munkatársat keres, a választás Stadler Friedára esik. A budapesti leányklubok csatlakoznak a KLOSZ-hoz, ezzel a KLOSZ újjászültek.

Stadler Frieda számára nagyszerű munkalehetőség nyílt. Kész iroda, bútorok, könyvtár, anyagi eszközök, mint keret és az évek óta nevelt ifjúság, mint tartalom. A fiatal leányok nemcsak rájonganak érte, de elismerik mesterüknek, törik magukat, hogy többek, különbek legyenek. A KLOSZ egy külön stílust, szellemet, irányzatot képvisel. Célja: Iskolát végzett leányoknak alkalmat nyújtani katolikus női önképzésre. A «Nagyszonyunk» szerkesztését is átveszi Frieda s ettől kezdve ő irányítja a magyar katolikus leányifjúság elítjét.

A Katolikus Nőszövetségben vezető szerepet tölt be. Az elnök Zichy Ráfáélné, az ő tanácsa-

ival él. Szerkeszti a Nőszövetség «Asszonyok, lányok» c. havi folyóiratát. Nagyszerű cikkei jellemzi a jól-értesültség, belföldi és külföldi vonatkozásban egyaránt.

A katolikus női nagygyűléseken gyakran szerepel. Az ifjúsági katolikus nagygyűlések ragyogó előadója. Résztvesz a nemzetközi kat. leánykongresszusokon. Az alakuló Actio Catholica-nak meggyőződéses, úttörő munkása. Látja az apostoli lelkületű világiak összefogásának szükségességét a Szentatya elgondolása szerint és minden erejével, képességével annak szolgálatába szegődik.

Végül szólni kell róla mint íróról. Egészen külön egyéniség, más, mint a többiek. A nagy nevelő könyveiben örökíti meg magát. Legismertebb munkái: «Valaki vár engem», «Szeretnéd, ha szeretnének?», «Újrafoglalt régi gyöngyök», «Keresgélés rövid hullámhosszon», «Magányos gyümölcsfa». Könyveit már a második világháború előtt több nyelvre lefordították.

Ő maga volt a «magányos gyümölcsfa» gazdag, tartalmas, sokszínű, nehéz étellel. Sok könny, sok magányosság kísérte, de kortársai és az utódok számára a nagyszerűen betöltött hivatás szépségét sugározza.

Hireink és közleményeink

Liège. Bérmlás volt május 25-én, Pünkösdi vasárnap Liègeben. Magyar-ruhás leányok és fiúk köszöntötték van Zuylen püspök atyát. — «Foglalkozásunk imáinkba bérmlázóinkat, hogy a Szentlélek Isten kegyelme bőven árássa el őket adományával és tegye őket hűséges önfeláldozó keresztényekké». Tizenhét évesen részesültek a Szentlélek kegyelmében ezen ünnepen.

As. Magyar édesanya és belga édesapa fiát, Nouwen Istvánt, szentelte pappá a Hasselt-i püspök. Újmiséjét As-ban, boldogult Lakatos Ferenc magyar lelkész székhelyén tartotta június 29-én. Szépszámu magyar csoport is résztvevett az ünnepségen; sokan magyar ruhában jöttek.

Burg Kastl. Pünkösdvásárnap volt a Magyar Gimnázium 19 diákjának a ballagása.

Graz. A grázi gyermekek színes műsoros előadással köszöntötték a megjelent édesanyákat a magyar gyermekdelutánok 1968-69-es anyáknapi záróünnepségén. Ez volt a gyermekek ezévi második nyilvános szereplése. Az évi programot azonban, a szombat delutáni foglalkozáson kívül, még az ismerkedés jegyében lezajlott gyermek-álarcosbál és szülői találkozó is tarkították. Az augusztusban ismét megrendezendő 2 hetes tábor programja az egészévi foglalkozásoknak megfelelően, a magyar nyelv és kultúra ápolása. A táboron bel- és külföldi gyermekek is résztvehetnek.

Grenoble. A város és környék magyarjai szép számmal jöttek össze az Orsolyita Intézet La Troche-i Merici nevű sportparkjában. Négy óra körüli szentmise volt és utána kedélyes együttélés. Uzsonnáról, játékról és szórakoztató műsorról a nővérek gondoskodtak.

Nice. A Cote d'Azur magyarjai május 18-án jöttek össze a Pont-du-Loup-i kápolnában. Mise után Németh Agoston honfitársuknál tartottak kedélyes delutánt.

Saint Michel de Frigolet. Pünkösdi vasárnapján vettek részt szokásos májusi zárandoklatukon a Provánsz-i és Montpellier vidéki magyarok. D. e. 10 órakor gyülekeztek a premontrai apátság mögötti parkban. 11 órakor ünnepélyes szentmisén vettek részt az ősi St. Michel kápolnában. Delután megtekintették a kolostort, s utána közös ájtatosságot tartottak a Gyógyító Szűzanya szobra előtt.

Myans. Rhone-Alpes vidék magyarjai az idén a Myans-i Fekete Máriánál (Sanctuaire Notre-Dame de Myans) találkoztak. Az ünnepi szentmisén a szentbeszédet P. Ruzsik Vilmos, párizsi főlelkész tartotta. Delután az érdeklődők csoportja megtekintette a közeli Hautecombe-i bencés kolostort.

Köln. Június 5-én volt a városban a nagy Úr-napi körmenet az új Biborosersek vezetésével. Ezen résztvettek a magyarok is nemzeti viseletben és külön zászlóval.

Köln. Június 29-én volt Kölnben az «Arató Bál». A vacsorával és tombolával összekötött bált a helybeli cserkészcsapat rendezte. Csak dícséretet érdemelnek és kívánunk nekik további: Jó munkát!

Arnhem. A hollandiai 70. sz. Attila cserkészcsapat az idén június 21-én rendezte meg hagyományos bálját az arnemi Tivoli nagytermében. A tiszta bevétel a nyári táborozás javára fordították.

szeretet jelentőségét, s ennek ápolása érdekében kérte a külföldi magyarság összefogását.

Bregenz. A magyar emigráció nestorát, Juszkó Béla festőművészt 92 éves korában az Úr magához szólította. Temetése június 11-én a Bregenz-Vorkloster-i temetőben volt. Gyászolja Piroška leánya Bregenzben és Gyula öccse Acsán.

Sirjánál Ft. Anisits Jenő, bregenzi magyar lelkész és barátja Dörei Ferenc Münchenből búcsúztatták.

Utolsó útjára számos honfitársán kívül elkísérte az illetékes osztrák plébános, H. H. Klocker, Dr. Trizian, Begenz város polgármestere és Vor-alberg Landtagspräsidentje, Dr. Leissner, aki évente át önzetlenül, fáradságot és időt nem kímélve istápolta, Oberamtsrat Wiederin a Landesregierungs-tól, valamint számos helybeli osztrák ismerőse.

München. 1969 szeptember 6-7-én lesz a Maria-Zell-i magyar zárandoklat. Megfelelő számú jelentkező esetén külön autóbussz indul Münchenből. Jelentkezni lehet a müncheni magyar lelkészhez.

Máriacelli magyar zárandoklat. Az idén a máriacelli szokásos évi magyar zárandoklatot szeptember 6-án szombat estétől szeptember 7-én, vasárnap délig tartjuk. A zárandoklat mottója: «Máriát dicsérni, hívek jöjjetek...» Dr. László István eisenstadti püspök, az ausztriai magyarok apostoli vizitátora a zárandoklat vezetője. A lelkészek idejében gondoskodjanak zárandokcsoportjuk szállásáról. Bővebb felvilágosítást a helyi lelkészek adnak híveiknek.

Róma. Az Angliai Katolikus Magyarok Egyesületének női tagozata, a Szent Erzsébet Női Liga két hetes zárandoklatot rendezett Rómába. Május 4-én este érkeztek az örök városba, ahol a Szent István Zárandokházban szálltak meg. Az ellátással mindnyájan nagyon meg voltak elégedve, különösen értékelték a nővérek szíves vendéglátását,

a «kitűnő magyar konyhát» és a kényelmes, tiszta és csendes szobákat. Emléklül és hálaórából a zárandokcsoport vállalta a hiányzó kápolnai színes ob-lakok közül egynek a felállítását. A költségeket erre már át is utalták: 200 dollárt, azaz 87 angol fontot.

Königstein. A szokásos évi «Kirche in Not» kongresszust az idén július 23-tól július 27-ig rendezik meg. Az előadások anyaga «Die Unruhe in der Welt» téma köré csoportosul. Jelentkezni a következő címen lehet: Haus der Begegnung, 624 Königstein/Taunus, Bischof-Kaller-Strasse 3, Bundesrepublik Deutschland.

Fribourg. A Szent István Milléneumi Ünnepek előkészítésére Svájcban is megalakult a magyar lelkészekből és munkatársaikból Mgr. Dr. Pfeiffer Miklós főlelkész elnökletével az előkészítő bizottság. Mgr. Pfeiffer most kibocsátott körlevelében előadta elgondolásait és azzal küldte meg köriratát a bizottság tagjainak, hogy azokhoz csatolják hozzászólásaikat és esetleges kiegészítő gondolataikat.

Stuttgart. Legalább harminc autó haladt stuttgarteri magyarokkal Aldozeesüttörtökön a Feketeerdő felé. Fialatok és öregek napokon át imádkoztak jó időért, hogy a kirándulás el ne maradjon. Nagy örömeikre a délvidéki testvérek is velük tartottak. A koradélutáni órákban szentmisét hallgattak a Kalocsai Iskolánövérék Bad Niedernauban lévő központjában. A szentmise, a szokásos adományokkal együtt a magyar missziókért ajánlották fel. A feketeerdőben nem volt nehéz alkalmas helyet találni a barátságos együttélésre. A nap hátralévő része hamar eltelt, szalonnasütéssel, játékkal és barátságos beszélgetéssel.

Rulek Péter (Van Pallandstraat 61, Arnhem, Hollandia) keresi régi ismerőseit és honfitársait, szeretné felvenni velük a kapcsolatot. Sokáig volt Triesztben, a táborban.

Amerikanisch – Ungarischer Buchdienst G.m.b.H.

VERLAG UND VERTRIEB CHRISTLICHER LITERATUR

AMERIKAI MAGYAR KIADÓ

- Fenyvessy J.: **Dominóvár** Ára: DM 6.— v. 1.75 US dollár
Kisebb és nagyobb stork; a DC 9 szárnyán Nyugat-Európában és a nagy világban, a magyarok nyomában.
- Mérő F.: **A paradicsommadár tánca** Ára: DM 6.— v. 1.75 US dollár
Műfordítások idegen népek irodalmából.
- Brandenstein Béla: **Művészet és élet** Ára: DM 6.— v. 1.75 US dollár
A művészet és az élet kapcsolatai, lehetőségei, irodalmi formái.
- Angebot: **Freude** (Több szerző) Ára: DM 1.— v. 0.50 US dollár
Néhány gondolat, szép mondás és irodalmi alkotás az igazi boldogsághoz.
- D. Schlüter: **Asien und der Westen** Ára: DM 4.— v. 1.— US dollár
Ázsia és a Nyugat kapcsolatai a múltban és a jelenben. Lehetőségek a jövőre vonatkozólag.
- Sigmond R.: **Atheismus und Christentum** Ára: DM 2.— v. 0.75 US dollár
Az atheizmus és a kereszténység — a két ellentétes világ — helyzete ma, az atomkorszak hajnalán.

Címünk Európában:

5058 Rodenkirchen, Hauptstrasse 24.
Postfach 55; — Postfach: 5 Köln 1, 88
oder 586 — Telefon: Köln 30 28 24 -
30 22 95 — Wien 56, Postfach: 326

Címünk Amerikában:

Kárpát Publishing Co.
5705 Detroit Avenue
Cleveland, Ohio 44102/USA
Telefon: 651 - 1060 (Area-Code : 216)

Bécs. Az Egyházközség tanácsstülete f. é. jún. 27-én tartotta gyűlését, melyen főként a jövő munkaév programját beszélt meg: lelkigyakorlatok, zárandoklatok, kultúrprogram, stb... Minden szakosztály a saját programját dolgozza ki.

Bécs. Június-havi családismisénket összekapcsoltuk cserkészeink apáknapi ünnepélyével. A szentmisén «újabb ritmikus» énekekkel és zenével szerepeltek. Utána az ünnepélyen változatos cserkész-műsorról szórakoztatták a szülőket.

Burg Kastl. Pünkösdkor volt a Magyar Gimnázium «Magyar napja». Sok szülő részvételével és más vendégekkel. A volt diákok közül 72 jött el a találkozóra. Hivatatosan találkoztak az 5 és 10 év előtti érettségizettek. — Az intézet régi és jelenlegi növendékei egy gyönyörű új zászlót ajándékoztak az iskolának. Az új zászlót a ballagás után áldották meg.

Burg Kastl. Az iskola idej érettségi vizsgái most folynak. Érettségizik 18 rendes és 4 magántanuló. Az érettségi kettős bizottság előtt folyik: a bajor kultuszminisztérium által kiküldött bizottság és az iskola érettségizető bizottsága előtt. Így a kapott érettségi bizonyítványok német állami érettségi jelleggel bírnak. — Az iskolai év július 4-én fejeződik be. Az új év szeptember 8-án kezdődik. — Az új beiratkozásokkal sietni kell, mert a létszám már betelődött.

München. A müncheni magyarság 1969 augusztus 15-én tartja idej Szent István ünnepségét a Müntchentől kb. 30 km-re fekvő 8026 Schäflarnban. D. e. 11 órakor ünnepi szentmise, utána ünnepély és ebéd. Schäflarnban már őseink is jártak, melyről az ottani bencés kolostor krónikása emlékezik meg.

Kuistein. Az Iparchen-i templomot renoválják, ezért június 9-től szeptember 1-ig a magyar misék a kórház-kápolnában lesznek. — «Gazdátlan» magyar sírjainkat a Nögyelet tagjai rendbehozták az idén is, mint minden évben.

Linz. A felsőausztriai magyar gyermektábor július 28-tól augusztus 17-ig lesz az idén is Ternbergben. A gyermektábor a szokásos Linz-pöstlinbergi Szent István-napi zárandoklattal zárul augusztus 17-én vasárnap. A zárandoklat rendje a szokásos: 9 órakor indul a keresztút a Petrinum elöl, fél 11-kor ünnepélyes szentmise. Mise után a Gasthaus Löbel-ben Szent István-ünnepély. A Szent István jubileumi év előkészítő ünnepélye lesz ez a zárandoklat is, mint a passauai anyáknapi zárandoklat volt.

Balogh Ádám professzor édesatyja 1969 május 18-án Magyarországon elhunyt. Balogh Ádám professzor évek óta nyári szabáidejét a felsőausztriai magyar gyermekeknek áldozza a ternbergi táborban. Ismerősök, jóbarátok ne feledkezzenek meg imáikban az elhunyt édesatyjáról megemlékezni.

Siebeneich (Kanton Obwalden). Június 8-án szokásos búcsujárásukra mentek a Bern és környékbeli magyarok. Siebeneich a «Máriapócsi» Boldogasszony búcsujáró helye. 1721-ben építették a templomot, és egy svájci művész festette meg a «pócsi» kegykép másolatát. Körülbelül kétszáz magyar töltötte meg a templomot, és a vidék magyar énektől zengett. A svájci sajtó és televízió is megemlékezett a magyarok zárandoklatáról.

München. Msgr. Vargha Béla 1969 június 8-án vasárnap szentmisét mondott a müncheni magyaroknak. Szentbeszédében kiemelte a haza és haza-

Az élet könyvéből

A KERESZTSEG SZENTSÉGÉBEN
RESZESÜLTEK:

Ausztriában:

Szombat István László, Kaiser-Ebersdorfban
Tölgyes Erika Katalin, Kaiser-Ebersdorfban
Fara Péter Felix Friederich, Bécsben, Stefansdom

Belgiumban:

Tápay János Ferenc, Tápay János és Rácz
Izabella fia, Rems-ban

Németországban:

Tamás Royce, John Royce és Hannelore Setzer
fia, Stuttgartban
Biro Tamás, Biro László és Constantia
Gavriliidou fia, Sindelfingenben (Stuttgart)

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK:

Ausztriában:

Fazekas Antal és Fábrik Erzsébet, Linz-ben

Belgiumban:

Heine András és Janssens Christiane, Ans-ban

Németországban:

Lövei György és Moser Christine, 1969 jún. 28.,
Burgkirchen/Obb.
Tarnai László és Orbán Ágnes, 1969 jún. 28-án,
Münchenben

Svájcban:

Budai Miklós és Dankó Erika, 1969 júniusában,
St.Gallenban, a Jézus Szíve kápolnában

AZ ÖRÖK HAZÁBA KÖLTÖZTEK:

Ausztriában:

Széchényi Györgyné Zichy Anasztázia, a Szent
István Egyesület alelnöknője, 78 éves,
1969 máj. 31-én, Bécsben

Wergerszky Viktor, 1969 május 31-én, Bécsben
Issekutz Lajos ezredes, 1969 máj. 21-én,

Bad Ischl-ben. Mácsady István és Dr. Iván
László lelkészek, hozzátartozói és barátai
kísérték utolsó útjára.

Lakos Endre, hittanár és főiskolai lelkész 1969
június 13-án Bécsben, papságának 28. évében
az örök hazába költözött. Temetése június
19-én volt a XVI. kerületi temetőben (Otta-
kringer Friedhof). Éveket töltött a kommu-
nisták börtönében s nem is kétséges, hogy
az ottani szenvedések ásták alá egészségét
és okzták ennek a tetterős, kiváló ifjúsági
lelkipásztornak a korai halálát.

Belgiumban:

Allard Eugene, 71 éves, Embourg-ban hunyt el,
felesége, Marlok Mária gyászolja.

Hollandiában:

Vernoy Janné Mátrai Emilia, 69 éves korában,
1969 jún. 20-án, Sittard-ban

Sulyok Ferenc, 31 éves, két évi súlyos betegség
után 1969 jún. 6-án hunyt el.

Németországban:

Dr. Pákozdy László, 75 éves korában,
1969 jún. 11-én, Stuttgartban

Rehák Alajosné, 70 éves korában,
1969 jún. 2-án, Stuttgartban

Loósy Alajos 1969 máj. 22-én, 75 éves korában,
Münchenben

Thoma Robert, 53 éves, 1969 június 11-én egy
operáció után Münchenben

Svájcban:

Dr. Zsitvay Tibor volt igazságügyminiszter 1969
július 9-én a svájci Alpachdorf-ban (Kanton
Obwalden, Luzern mellett) életének 85-
ik évében elhunyt. Ugyanott helyezték örök
nyugalomra nagy részvét mellett júl. 16-án.

Június 13-án Dr. Sellye Vince volt szalézi tar-
tományfőnök édesanyja 84 éves korában
visszaadta sokat megpróbált lelkét Terem-
tőjének. A budaörsi temetőben helyezték
örök nyugalomra.

Dr. Galambos Ferenc 76 éves korában,
1969 június 2-án Budapesten elhunyt. Benne
Ft. P. Galambos Ireneus OSB édesapját
gyászolja.

Stadler Frieda írónő, az Actio Catholica és a
«Vigilia» munkatársa életének 81-ik évében,
a szentségekkel ismételt megerősítve, nagy
türelemmel viselt betegsége után, 1969 ápr-
ilis hó 29-én, d. u. 1/2 5 órakor az Urban
csendesben elhunyt. Május hó 10-én helyez-
ték örök nyugalomra a Farkasréti temetőben.

MICHELANGELO UTOLSÓ IMÁJA

Üllöd a föld s az égi boltra állván
oly ívet írsz karoddal mint a nap.
Nyolcvanhat évig álltam fenn az állvány
csúcsán, Uram, de nem találtalak.

Vésőm alatt porladva hullt a márvány,
s öklömben torzó vagy bálvány maradt.
Nem leltelek meg, illanó szívárvány,
ki ott ragyogtál minden kő alatt.

Magam lettem vonzotomb, száz bozóttban
megszaggatott. mőgorva, dűrva, szóttan,
de lelkemben még égi fény ragyog.

Hogy tudnám testem börtönét levetni?
Üss rám, ha tudsz még vén bűnöst szeretni,
Istenszobrász! A márvány én vagyok.

(F. Gy.)

Szent István Boldogasszony-temploma

Alsó Ausztriában

Közel ezer éve áll Deutsch-Altenburg község északkeleti határában, a dévényi kapu szomszédságában, egy kis emelkedés ormán Alsó Ausztria egyik legrégebbi temploma. A hagyomány szerint Szent István királyunk alapította. Ma is él még a környék lakóinak emlékezetében két monda, a templom alapításának két legendája.

Az egyik szerint Szent István háborúba keveredett II. Konrád német császárral s hadaival a templomhegyen táborozott, ahonnan messze belátni a Duna nyugati kanyarjait s a hegy lábánál elterülő síkságot. Amikor a német császár hadaival közeledett, István király szorongatottságában a magyarok Nagyasszonyának segítségéért imádkozott. És II. Konrád csodálatosképpen visszafordította hadait s elvonult, anélkül hogy ütközetre került volna sor.

A második monda szerint István király a Duna jobb partján időzött, amikor lovai megbokrosodtak s vágatni kezdek árkon, bokron át. A király ekkor fogadalmat tett, hogy ott, ahol megjelenik, templomot fog építtetni a Boldogasszony tiszteletére. Imája meghallgatásra talált: lovai a hegy tetején megálltak s azóta áll ezen a helyen a templom.

Nem lehetetlen, hogy mindkét mondanak történeti háttérre van. II. Konrád német császár valóban felvonult csapataival a magyarok ellen, hogy az országát állandóan pusztító portyázásoknak véget vesse, de ütközetre nem került sor, mert csapatainak ellátási nehézségei miatt vissza kellett fordulnia. Valószínű az is, hogy István király többször vizitálta a nyugati határorségeket s egy ilyen alkalommal történhetett a második legenda csodája. «Legendás szájhagyomány» alapján az 1028-ik év szerepel a plébánia emlékkönyvében mint alapítási év.

Abban az időben a templomokat csak várak védőövezetében építették, vagy ha településektől távol álltak, akkor fallal vették körül őket. Újabb ásatások folyamán a deutsch-altenburgi templom körül is találtak falnyomokat, s így nagy a valószínűsége annak, hogy itt is erőtemplom állott. Ezt bizonyíthatnák a főhajó déli oldalán látható lőrészterü nyílások, az ocukik is.

A templom hossz tengelye kelet-nyugati irányú. Szabályosan faragott kváderkövekből épült, a déli

és északi oldalán ívelt, bélétes bejárat. Újabb a gótikus torony alatt megtalálták az elfalazott nyugati bejáratot is. Bontás közben előkerült a régi ajtófélfá egy megmaradt darabja s egy csomó bélyeges római téglá.

A román kori templom háromhajós pillérbazilika volt, eredetileg lapos famennyezettel. A magas főhajót öt-öt vaskos négyzetes pillér választja el a sokkal alacsonyabb mellékhajóktól. A faragott pillérfejeket félkörös ívek fogják össze. Mai alakját a templom többrendbeli átépítésének köszönheti. A hajó román kori, a szentély és a torony gótikus. A szentély a XIV. század második feléből, a gótika virágkorából való és sokban emlékeztet a bécsi Stefánsdom-ra. Építőmestere valószínűleg a bécsi Dombauhütte tagja volt. Az apszist kívülről finoman tagolt fiálek koszorúzzák, nagyméretű, mérműves ablakokkal. A torony négyzetes alapon nyolcas tagozású, tetején kősisakkal. Karsú támpilléreinek címerpajzsok és muzsikáló kőangyalok.

A déli hajóhoz épített mai keresztelőkápolna eredetileg valószínűleg sekrestyének szolgált.

Maga István király ajándékozta a templomnak egy Mária képet, erről egy 1700 körüli feljegyzés ezt írja: «Teutsch-Altenburg, ein uraltes, gross wundertätiges Gnadenbildnis der Muttergottes, welches vor 700 Jahren von dem heiligen Stephan, ersten Cristlichen König in Hungarn, in der dasigen von ihm erbauten Kirche zur Verehrung aufgestellt worden.» Valószínűleg bizánci munka volt. Az egyik háborús veszély idején a lajtabrucki bencés kolostorban rejtették el s amikor II. József a kolostort felosztatta, nyoma veszett a képnek. A mai képkép az eredetinek 1586-ban készült másolatának másolata. A kép még őrzi bizánci eredetének némi nyomát. A trónuson ülő Szűzanya, — fején a szentistváni koronával, — a néző felé nyújtja az ölében álló kisedet, ki karját ölelésre tárja.

A baloldali mellékhajó oltárának képét, Judex curiae, gróf Koháry István ajándékozta a templomnak 1726-ban. A kép István királyt ábrázolja, amint a deutsch-altenburgi templomot felajánlja Szűz Máriának. Mellette áll Szent Imre, a magyar címerrel.

Az idők során sok csapás érte ezt a szép templomot. 1529-ben és 1683-ban a törökök dúlták

a vidéket. 1570-ben villám pusztította el a szentély fődémét és 15 évig tartott, amíg rendbehozták ismét. Abban az időben Deutsch-Altenburgot a szomszéd városka, Haimburg plébániájához csatolták s így a templom elvesztette jelentőségét, vikariátussá süllyedt. Hogy a vallásos élet itt újra felvirágozzék, a bécsújhelyi püspök zárandoklatokat rendelt el. De az 1679-ik évi pestis járvány és a második törökdhálás ennek is véget vetett. Később aztán a pozsonyi magyarok augusztus 20-án, a nyugatnémetországi horvát községek zárandokai pedig Nagyboldogasszony napján látogatták a templomot.

A XIX. század végén a templom olyan rossz állapotban volt, hogy a restaurálási munkák tíz évig tartottak. A második világháború utolsó heteiben a visszavonuló német csapatok felrobbantották a templom közelében fekvő vasúti hidat. A légnyomás kevés kivétellel a templom valamennyi ablakát bezúzta. Röviddel azután orosz csapatok szállták meg a templomot, az oltárra vörös zászlót tűztek, hadiállást rendeztek be a szenthelyen és romboltak, feldúltak mindent.

A háború utáni nehéz években csak a legürgebb javításokat lehetett elvégezni, és csak 1956-ban, az építészeti restaurálási munkák befejezése után kerülhetett sor a színes ablakokra. Az országos Műemlékvédő Hivatal modern művészeti megoldás mellett döntött és megbízta Deőd Ferencet az ablakok művészeti kivitelezésével.

Az oltár mögötti középső ablak a szentmisét szimbolizálja. A szentély további hat ablakának témája Mária. (Loretói litánia és a rózsafüzér.) A hatalmas ablakoknak visszafogott aranylőbíbóros színei lágy akkordba fogják a köcsipkés gótikus architektúrát az új vörösmárvány oltárral. — A román rész ablakai kisebbek, színből erőteljesebbek és különböző témájúak. Az északi oldalon még néhány neogótikus ablak vár kicserélésre. Csak a középső, — szemben a bejáratral, — új: Szent István országfelajánlása. 1957-ben készült a bécsi magyarok ajándékaként. Azóta rendez a bécsi római kat. egyházközség a bécsi magyar egyesületekkel együtt minden év Nagyboldogasszony-napján közös zárandoklatot, megújítva így a régi tradicionális kegyhely tiszteletét.

Megemlítjük még, hogy a község egyik, a templomhoz vezető útja régóta a «König Stefans-Weg», és hogy a község előjárósága a templomhegy egyik árnyas sétányán «Szent István pihenőt» állíttatott fel. Ugyancsak a község ajánlott fel a hősök temetőjében jelképes sírhelyet 1936 hősi halottainak emlékére.

« Jungbrunnen »

Hotel - Pension Sonntagsbergben,
700 m. magasan.

Bécsből és Salzburgból egyaránt
1.5 óra a West Autobahnon. —
Elágazás Amstettennél.

Kitűnő ellátás, polgári árak.
Magaslati levegő. - Tegyen próbát Ön is!

Ugyanitt 35 közműves telek eladó 5 évi
részletre is. Víz-, villany-, telefon-
vezeték, — aszfalt kész. Gyönyörű
kilátás az Alpokra és a Dunára.
Telekár: 150 - 250 S-ig m 2-ként.

Bécsben a Hietzing-villanegyedben családi
ház 700 m 2 gyümölcsösrel eladó 1.1 millió
S-ért. — Azonnal beköltözhető; 1954-ben
épült, 1967-ben renovált masszív épület.

Érdeklődni: Hotel «Jungbrunnen» in
Sonntagsberg, Post 3532 Rosenau a. S.
Telefon: 07448 - 25504.

Új magyar vendéglő Stuttgartban.

Elsőrendű magyar konyha. Figyelmes
kiszolgálás. Szolid árak.

Restaurant Stadt am Wien

Martos Attila vezetésével.
Stuttgart W. Weimarstr. 59.

Ismét élvezhet magyar konyhát

Párizsban

Új vezetés — magyar szakács

Restaurant Zsiga

3, rue Cadet — Páris - 9
Metro: Cadet

« Emberek városa »

VI. Pál pápa genji útja szerves része annak az «egyházpolitikának», melyet mint saját egyéni újítást jelölhetünk meg az Egyház történetében. Ha visszapillantunk pápaságának elmúlt hat esztendőjére, három vonalat látunk benne élesen kirajzolódni: Fáradozását a kereszténység egységéért, a világ békéjéért és az emberiség szociális problémáinak a megoldásáért. Konstantinápoly — New York és Genf a nagy állomásai annak a világhatáron átívelő útnak, amelyben ezek a problémák fel-fel-szirénáznak. Míg az ökumenizmus a kereszténység «belügye», addig a világbéke biztosítása és a népek közti szociális egyensúly megteremtése «világügy».

VI. Pál pápa mind a két «ügy»-re rányomta egyéniségének sajátos bélyegét. Nemcsak a konstantinápolyi pátriárkával és az anglikán primással sikerült találkoznia és őket karjaiba zárnia, hanem megszólalt az UNO nemzetközi fórumain is: New Yorkban és Genfben. Megszólalt, mert mindenkinél jobban lelkébe markol az a felelősség, amelyet a világ erkölcsi értékeiért, elsősorban az igazságért és a békéért érez.

Minden elődjénél gyakrabban és erőteljesebben szállt síkra azért a tömegért, amelyet méltán nevezhetünk századunk «massa dammata»-jának, kárhozatra ítélt részének. A pápa csodálói éppúgy mint ellenfelei szeretik a szemére vetni, hogy Marx Károlyt a baloldalon előzni akarja. Nem előzni akarja, csak nem mehet el közömbösen korunk legégbekiáltóbb szociális botránya mellett. Nem nézheti ölbe tett kézzel azt a tömeget, amelyet ma «Unterenwickelt»-nek neveznek. Nincs rá megfelelő magyar szó, de értjük alatta az emberiségnek azt a 2/3 részét, amely fejlődésében elmaradt, azaz éheznek, nincs emberhez méltó lakása, idegen monopóliumok érdekeiért és éhbérért gúrcól, ki van zárva a kultúrjavak élvezetéből és kultúr népek fegyvereivel törzsi- vagy testvérháborúban írja önmagát.

Nem, VI. Pál nem maradhatott közömbös felebarátainak azzal a 2/3 részével szemben, amely — ha a felelős vezetőket a bajt nem gyökerében orvosolják — egy emberöltő alatt 4/5-re duzzad, és a bennük felgyülemlett robbantó anyag végpusztulással fenyegeti a világot. Az Evangélium nemcsak a lelki szabadság proklamálásával indult el világtörténelmi útjára. Az egész embert és minden embert fel akar szabadítani. Nem lehet

lelki szabadságban élni, és ugyanakkor a szociális, gazdasági vagy a politikai rabszolgaság járma alatt nyögni. Az Egyház csak akkor teljesíti Krisztustól kapott feladatát, ha teljes szolidaritást vállal a szegényekkel és az elnyomottakkal.

XXIII. János pápa két nagy szociális enciklikája után («Mater et Magistra» és «Pacem in terris») VI. Pál pápa 1967 március 28-án kiadott enciklikáját, amelyet «Progressio Populorum» címen ismerünk, szinte kizárólag az «Unterenwickelt» népek felszabadításának szenteli. Nem annyira tudományos érvekkel és módszerrel, hanem az aggodó édesapa és testvér hangján tárja fel a világ felelősei és keresztény hívei előtt korunk «égbekiáltó igazságtalanságát». «Nem hagyhatjuk — írja —, hogy a gazdagok gazdagsága és az erősek ereje csak gyarapodjék, míg a szegények szegénysége és az elnyomottak elnyomtatása mind mélyebb gyökeret ver.» (33. r.) —

«Nem késlekedhetünk. Túl sok ember szenved, és napról-napra nő a távolság, amely elválasztja az egyik fejlődését a másik elmaradottságától, jobban mondva visszajelődésétől.» (29. r.) —

«A jelen helyzettel bátran szembe kell néznünk, igazságtalanságával szemben síkra szállunk és legyőzünk.» (32 r.) —

Alapjában ezt a drámai szótartot ismételte meg VI. Pál pápa Genfben, a Nemzetközi Munkaiügyi Hivatal képviselői előtt. Csakhogy ez alkalommal gondolatait egy megrendítő vizió keretében rajzolta fel. A bibliai bábéli torony szembeállította az «E emberek Városa»-val. A mai szentírásmagyarázók szerint a bábéli torony bibliai képe mögött egy nagyon mély szociológiai és vallás-erkölcsi tanulságot kell felfedeznünk Európa első kultúr-népének, a szemérok politikai és gazdasági egyensége széthullott, mert homokra épült. Százszekrek és milliók gigantikus erőfeszítései porba hulltak és megsemmisültek, mert az ész- és akarat-irányította munkának nem volt erkölcsi alapja. A kultúrcentrumokat: városokat és tornyokat építő szumerok egysége felbomlott, ők szétszóródtak, mert gyűlölet, meghasonlás, irigység és a kizárólag a saját technikai erejére támaszkodó gőg nem nyújthatott szilárd alapot maradó és üdvös kultúralkotásokra.

A Krisztusban hívő ember egy új város építésére van hivatva. Ebben a városban az Isten

és az ember közti viszony, valamint az embereknek egymáshoz fűződő viszonya új színekben ragyog fel. Isten az ember munkája által fejezi be teremtését, amelynek kezdete az évmilliárdok homályában vész el, tökéletes formáját az égi Jeruzsálemben éri el. Az «E emberek Városa»-ban a pápa tovább szövi és zengi azt a himnuszot, amelyet az emberi munkáról már a Progressio Populorum enciklikájában intonált. (27-28. r.) — De a vizióban nem a marxizmus mítoszi hangnemet halljuk, hanem az isteni kinyilatkoztatás tisztán csengő akkordjait. A város a technika vívmányából épül. A népek, tekintet nélkül a fajra és a társadalmi osztályokra, egymással békében élnek. Az igazság és a szeretet forrasztja őket egységbe. Azt a munkát, amellyel a város épül, erkölcsi elvek fénylik.

1. Az ember munkája feleit áll. A munka természeténél fogva az ember boldogítását célozza. Személyisége csak a munka révén és alkotásai miatt érzett örömben éri el teljesértékű kibontakozását.

2. Ebből következik, hogy a munka az emberért van, és nem fordítva. Minden embernek joga van munkához, joga van ahhoz, hogy a munkát megtanulja, mindjobban elsajátítsa és azt képességeinek megfelelő területen kifejthesse. Joga van ahhoz, hogy munkája révén biztos megélhetéshez és a társadalomban emberhez méltó álláshoz jusson.

3. A munka azonban, mint minden, ami az ember intelligenciájától és szabad akaratától függ, kétélű fegyver: teremthet és ronthat, építhet és rombolhat. — Az atomotól a csillagok milliárdjait, a búzaszemtől a Simpon-alagútig, a nyíltól az űr- rakétáig micsoda széles skálát futott be a teremtő fantázia és a hódító akarat! De a másik oldal a rabszolgák milliói szenvednek, mert «baromi munka» járma alatt nyögnék, éhbérért verjétekeznek vagy munkaeszközök híján nem tudnak termelni. Őket a munka nem «nemesíti», hanem megalázza. Korunk szédületes technikai vívmányainak a veszélye abban rejlik, hogy fölfalják alkotójukat. Az ember megszűnik érző, gondolkodó, szerető és társas lény lenni. A saját önző és gátlást nem ismerő szenvedélyei megvakítják és megsüketítik. Nem látja meg ember-társai könnyeit, nem hallja meg sóhajtásait. Es ennek következtében «a szegény népek mindig szegények maradnak, a gazdagok mindig gazdagabbak lesznek». (57. r.) Azoknak a keveseknek a száma (XI. Pius a nemzetközi kapitalizmus

nagyítókeiseinek nevezi őket), akik «mindent leföldöznek», az elnyomottak bőrre és vére napról-napra nő.

Ezt a jelenséget a keresztény ember nem nevezheti a gazdasági élet oly végzetesű törvényének, hogy csak radikális forradalom döntheti meg. A pápa a munka nemzetközi fórumán ismét leszögezte, hogy nem gazdasági tényezők kellelhetetlen determinizmusa szünteti meg az ellentéteket, hanem a munka erkölcsi értékeit valló és megvalósító keresztény öntudat.

«A gazdaságnak és technikának — írja a Progressio Populorum enciklikájában — az igazi értéket az ember adja meg. Őt kell szolgálni. Az ember azonban csak olyan mértékben igazán ember, amilyen mértékben cselekedeteinek az ura és értékeinek a bírója.» (54. r.)

«A munkát akkor nevezhetjük emberinek, ha az értelem és a szabadság irányítja és határozza meg.» — Különbön elembertelenít.

«Az «E emberek Városa»-ban senki nem lehet közömbös testvéreivel szemben, kik nyomorban sanyalódnak, a tudatlanság vagy a bizonytalanság áldozatai.» (74. r.) —

«A gazdagok tartásuk és zsen — írja az Éhezők pápája —, hogy a szegények serege áll ajtajuk előtt és az asztalukról lehulló morzsákra les.» (83. r.) Ezek a morzsák a gazdag népek fölöslege. Ha önzésük sáncfalai mögül ki nem mozdulnak és fölöslegüket meg nem osztják a szegényekkel, «akarataikat, hogy többek legyenek, feláldozzák kapzsiságuknak, hogy többet birtookoljanak.» (49. r.)

«Az «E emberek Városa»-ban az egészséges fejlődés útja nem az önző, élvágyó, embernyúzós gazdagság felé vezet, hanem olyan rendszer kiépítéséhez, amely «az embert szolgálja és mindenkinek megadja a mindennapi kenyeret.» (86. r.)

Genfben VI. Pál pápa éppennygy, mint a Progressio Populorum enciklikájában és számos más megnyilatkozásában a szegények, az elnyomottak és a keresztény értelemben vett munka ügyvédeként szólalt meg. Így akarta az emberiség figyelmét ismét a nyomorok ama szomorú tragédiájára irányítani, amelyet «az emberek — saját telkiismeretük megnyugtatóására — oly könnyen felejtettek». (85. r.)

Életünk kenyere...

1. A JÚLIUSI VASÁRNAPOK:

A Pünkösdi utáni 6. 7. 8. és 9. vasárnap július hónap négy vasárnapja. Amint a múlt hónapban olvastuk: nézzük meg a vasárnapi szentmisek egy-egy részét, gondoljuk át, elmélkedjünk át, hogy a krisztusi tanítás gazdagságát megismerhessük. Vegyük most a júliusi vasárnapok evangéliumának szövegeit. Mit látunk a négy evangélium-részletben? Előttünk áll

a csodatevő Krisztus. Amikor első csodáját művelte (a kánai menyegzőn), az evangélium írója megjegyzi:

«A galileai Kánánban művelt Jézus először csodát. Megmutatta isteni hatalmát, és tanítványai hitték benne.»

A hittanórán tanultuk valamennyien, miért tett Jézus csodát. A felelet volt: hogy megmutassa isteni hatalmát, hogy a szegényeken segítsen és higgyenek benne az emberek.

Jézus csodái tehát istenségének bizonyítékai, hit-indítékek, erősítik az őt követők hitét. A harmadik szempont pedig egészen emberi, a szerető Üdvözítő azért tett csodát, hogy segítsen az embereken. Ez utóbbit látjuk a Pünk. u. 6. vasárnap evangéliumában is (júl. 6.), ahol a csodás kenyérszaporítás történetét olvassuk.

«Szívből sajnálom az embereket: már harmadnapja kitartanak mellettem és nincs mit emiük» —

mondja Krisztus apostolainak, és utána csodás módon joltartja a tömeget a hét kenyérral és a néhány kisebb hallal.

Ne felejtünk el valamit: a hitetlen embernek nem mond sokat a csoda. Mivel nincs hite, képtelen felfogni a természetfeletti erő, az isteni hatalom működését. Akinek hite van, annak még erősebb lesz a hite a csodának láttán. Krisztus maga ezt kérte a kételkedő tömegtől: ha szavaikkal nem hisztek, legalább a jeleknek (csodáknak) higgyetek, amiket köztetek végbeviszek.

A hónap másik három vasárnapján (júl. 15. 20. 27.) előttünk áll a tanító Krisztus.

A hegyi beszédből olvastat az egyház egy részletet a Pünk. u. 7. vasárnap evangéliumában. Alaptanítása ez: ne legyünk soha képmutatók. A keresztény ember jellemzője: őszinte, nyílt, egyenes jellem, nem álszent, nem kétszínű, nem képmutató; amint Krisztus mondja: igen, igen — vagy nem, nem — kereken, magyarul, ig a zá n.

«Jó fa nem hozhat rossz gyümölcsöt, rossz fa pedig nem teremhet jó gyümölcsöt» —

mondja Krisztus mindenki számára közérthető egyszerűséggel, mint ahogyan mindig tanított. A mennyek országa nem a képmutató jámborkodé, hanem akik teljesítik Isten akaratát:

«A mennyek országába sem az jut be, aki mondogatja nekem: Uram, Uram! — hanem az, aki teljesíti apyám akaratát.»

Sik Sándor egyik költeményében (Hiszek) ezt az őszinte, képmutatás nélküli hitet fogalmazza meg szépen:

«Hiszek és hitem erős és szilárd,
igen és nem — kereken, magyarul.
Ebben a hitben élek és halok:
Katolikus vagyok!»

A pünkösdi utáni 8. vasárnap evangéliuma a példabeszédekben tanító Krisztust mutatja be. A vagyonekezelésről szóló példabeszéd lényeges mondanivalója számunkra: okosan használjuk fel az evilági javakat, úgy éljünk ebben a világban, hogy megérdemljük érte az örök életet

«Azt mondom nektek: úgy használjátok fel az evilági életet, hogy jót tesztek másokkal, és így majd befogadnak titeket az örök hajlékba.»

A Pünk. utáni 9. vasárnap evangéliuma kemény figyelmeztetés: azoknak szól, akik nem hallgatnak

a tanító Krisztus szavára, akiknek a lelkében nem talál termékeny talajra a krisztusi mag. Kétszer olvassuk az evangéliumban, hogy Jézus sirt: egyszer barátja sírdombja fölött (Lázár sírjánál) és amikor Jeruzsálem fölött sirt, azokat siratva, akik nem hallgatnak szavára:

«Bárcsak végre te is meglátnád, mi biztosítja számodra a békességet, mert most még nem látod ... nem ismerted föl, hogy eljött hozzád az Isten» (Pünk. u. 9. vas. evang.).

Soha ne feledjük: életünk küzdelmeiben erőnk Krisztus szava — életünk kenyere!

ÜNNEPEK JÚLIUSBAN:

Július hónapban a következő jelesebb (nem kötelező) ünnepek vannak:

Július 1.

— Jézus szent vérének ünnepe. Az Egyház a legalázatosabb tisztelettel ünnepli Megváltónk értünk ontott drága vérért.

Július 2.

— Sarlósboldogasszony, Mária látogatásának ünnepe. A Szűzanya rokonánál, Erzsébetnél tett látogatása alkalmával zengte el háladalát Istennek: «Magasztalja lellem az Urat és szívem ujjong üdvözítő Istenemben, mert rátekintett alázas szolgálójára — és íme mostantól fogva boldognak hirdetem minden nemzedék.

Július 25.

— Szent Jakab apostol ünnepe. Jeruzsálemben halt vértanúhalált Krisztusért.

Július 26.

— Szent Anna ünnepe. Az Egyház tisztelettel emlékezik meg a Boldogságos Szűz édesanyjáról. Anna asszony minden édesanyjának védőszentje. Őt kéri az édesanyák, hogy pártfogójuk legyen a gyermeknevelés nehéz munkájában, hogy gyermekük, mint Anna asszony gyermeke, legyen Meri Jah (Mária), az Isten kedveltje.

Augusztus hónapban — két parancsolt ünnep van: aug. 15. Nagyboldogasszony, és aug. 20. Szent István király ünnepe. Mindkét ünnepről külön megemlékezik ebben a kettős számban az «Életünk».

2. AZ AUGUSZTUSI VASÁRNAPOK:

Augusztus 3-án, 10-én, 17-én, 24-én és 31-én vannak a Pünk. utáni 10-14. vasárnapok.

A csodatevő Krisztust állítja élénk az Egyház a Pünk. u. 11. vas. evangéliumában (a süketnéma meggyógyítása), valamint a 15. vasárnapon is (a 10 leprás meggyógyítása). A 12. és 14. vasárnapon pedig a tanító Krisztus szól hozzánk. A Pünk. utáni 12. vasárnap evangéliumában Krisztus a helyes, evangéliumi felebaráti szeretetre tanít. A keresztény felebaráti szeretet az ellenség szeretete is (irgalmas szamaritanus). A 14. vas. evangéliuma a hegyibeszéd egy részlete. A hegyibeszéd lényege: miben hozott többet Krisztus, mennyiben jelent többet az újszövetségi törvény, mint az őszövetségi. Az isteni gondviselés keresztény tanának tömör összefoglalása ez az evangélium-részlet.

Külön kiemeljük még a Pünk. u. 10. vasárnap evangéliumát (aug. 3.). A farizeusról és a vámosról szóló példabeszédében arra figyelmeztet minket az Üdvözítő, hogy vallásosságunk akkor kedves Isten előtt, ha alázatosan, bűnbánatban megtisztult lélekkel szolgálunk Istennek. A kérkedő, elbizakodott vallásosság nem kedves Isten előtt, mert

«aki dicsekszik, azt megalázzák,
aki megalázkodik, azt dicsőségre emelik.»

Dr. Iván László

Emlékezzünk

1884 július 1-én született Kisfaludy-Strobl Zsigmond szobrászművész. A budapesti Iparművészeti Iskolán kezdte, két év múlva Bécsben folytatta művészeti tanulmányait, aztán Strobl és Telcs műhelyében, végül a Képzőművészeti Főiskolán dolgozott. — Több szoborműve a Szépművészeti Múzeumba került. Budapesten él, és ott ünnepli 85-ik születésnapját.

1884 július 2-án mutatták be a Nemzeti Színházban a Magyar Himnusz. Kölcsey Ferenc költeményére Erkel Ferenc szerezte a zenét.

«Hejh, de búneink miatt
Gyúlt harag kébledben,
S elsűjtád villámídat
Dörgő fellegekben,
Most rabló mongol nyílát
Zúgattad feletünk,
Majd töröktől rabigát
Vállainkra vettünk ...»

1849 július 5-én hunyt el Vasvári Pál, a márciusi ifjak egyik vezére. Családi nevén Fejér, és 1847-ben mint egyetemi hallgató használta Történeti Névtár című művében a Vasvári nevet. Rövid ideig tanárként működött és 1848 március 15-én főreze volt a pesti mozgalomban. Kossuth minisztériumában titkár lett, majd szabad csapatot szervezett, de a harcra nem volt szerencsés. A Gyulai havasokban Cartesiu román főkelővezér bekerítette és csapatával együtt a Funtineli-mezőn, 1849 júliusában lemeszárolta.

1869 július 10-én, száz évvel ezelőtt született Kandó Kálmán gépészmérnök. Ő alkalmazta először a nagyfeszültségű forgóáramot fővasutak villamos vontatására, s rendszerét, mely technikai és gazdasági szempontból is fényesen bevált, az olasz Valtellina-vasúton próbálta ki először. Találomnyával, munkájával világhírt, a magyar mérnököknek és iparnak dicsőséget és munkát szerzett.

1879 július 19-én született Móra Ferenc író. A magyar regionalizmus jellegzetes képviselője és a szegedi tanyasi világ rajzával lett az egész országnak kedvenc írója. Legszébb műve, «Ének a búzamezőkről», a magyar parasztnak és a magyar földnek mélyen költői és emberi rajza. Stílusának jellemző vonása a csevegés, melyben egy nagytudású, lélekbe-látó, jószívű ember mutatja be az életét. Mesemondó kedvét különösen utolérhetetlen szépségű gyermekmeséiben ragyogtatja meg.

1789 július 28-án, 180 évvel ezelőtt hunyt el báró Orczy Lőrinc. Költszetében a régi világ embere, aki azonban mint régi-vágású patriarkális földesúr, együttérzéssel viseltetik

a nép iránt. Például a «Szegény paraszt néphez» című műve. Orczy az Alföldnek első leírói közé tartozik: A bugaci csárda tiszteletére című költeménye a régi egyszerűség magaslatja.

1919 augusztus 2-án, ötven évvel ezelőtt ért véget Kun Béla diktatúrája Magyarországon. Gondoljunk azokra, akik életüket áldozták ebben a 135 napos terrorban. A Lenin-fiúk első gyilkossága 1919 húsvét vasárnapján történt. Aldoza Dobsa Miklós huszárszászlós volt, az utolsó gyilkosság augusztus 2-án történt, amikor agyonlőtték a lovászpatonai plébánost. A diktatúra 542 halálos áldozata az egyes társadalmi osztályok között igen sajtóságosan oszlott meg. Volt közöttük 248 paraszt vagy falusi kisiparos, 54 katonatiszt, altiszt, csendőr és közlegény, 24 kereskedő és vállalkozó, 15 orvos és közhivatalnok, 5 római katolikus pap, 7 ügyvéd, 6 földbirtokos és 5 gyárimunkás. A fenti adat szerint, a parasztság állt ellen legerősebben a bolsevizmusnak.

1919 augusztus 9-én, 250 évvel ezelőtt, hunyt el Nedeczky Sándor. 1684-ben még mint Esterházy Pál nádor titkára szerepelt, majd II. Rákóczi Ferenc pártjára állva, 1706-ban a fejedelem Oroszországba küldte követül, hogy ottan orosz segítséget eszközöljön ki. 1711-ben hazatért, és 1715-ban Komárom és Esztergom megye alispánja lett.

1938 augusztus 15-én hunyt el az első magyar király. «Haza és egyház, nemzet és vallás, ez a két gondolat, ez a két valóság mozgatja az emberiséget a legkiválóbban minden égvön alatt. Két életnek vágya testesül meg bennünk: élni kívánunk a földön minél tovább, s mivel nem élhetünk soká személyesen, élni akarunk legalább nemzetünkben; azután élni kívánunk föltétlenül és halhatatlanul, s ezt az életet az örökkévalóságban keressük; az élet e két vágyából sarjad a nemzet és a vallás szeretete ... Szent István király főséges alakja e két üdvözítő hatalomnak elválaszthatatlan egységét állítja elének. Alakja nemcsak eszménykép, de program is; a magyar nemzet haladásának és megerősödésének programja.» (Prohászka Ottokár ÖM. 25)

1574 augusztus 30-án született Szenczi Molnár Albert. Bár nem Erdélyben született, de ősi székely család leszármazottjának vallotta magát, s ennek tulajdonította azt, hogy olyan hosszú külföldi tartózkodás után is romlatlanul megőrizte anyanyelvét. — Szenczi zoltárfordításai stílusjegyekkel és rimelhezélyezésükkel gazdagították a magyar verset, nagy hatással voltak a későbbi fejlődésre.

ÉRETTSÉGI TALÁLKOZÓ

Egy kanányi tengervízben bentvan az óceán, minden ereje, szépsége, keserősége; egyetlen kis megmozdulásban mint az 1958/59-ben Innsbruckban érettségizett kammeri osztály tízéves bécsi 1959 jún. 5-i találkozásában, bentvan a magyarság ereje, szépsége és keserősége.

Egyetlen középiskolai osztály története bizonyítja a hit és a hazaszeretet építő erejét. A szeretet elvére épített kis köztársaság megvalósította a magyar élet nagy hiányát: egy kissé több «mi» és kevesebb «én». Szemléltető példája a szentjánosi elvnek: szeretni az élet nagyon rövid, gyűlölni nagyon hosszú.

1969 Őrnapiján gyűlt össze 15 diák és három tanár. Volt igazgatójuk, Sümegh Lothár bencés tanár mondta a szentmisét. Utána ünnepi «dicsőóra»; Mihály János osztályfőnök, a jó «öreg Lexikon» beszélt régi osztályához. Méltatta az osztály iskolán kívüli eredményeit, tíz év lelki-szellemi eredményeit. Ebben a «kövévált kenyértelen világban» a bajtársi szeretetet, önfeláldozást és összetartást. Ez tette lehetővé Koltai Viktor-nak, a tanulmányai derekán megvakult magyar medikusnak, hogy orvosdoktorrá avatták.

HARGITA KÖNYVKIADÓ

Egyszerre két könyve jelent meg a Zürichben élő írónak,

Király Zoltánnak: összegyűjtött költeményei

Október 25 címmel

(Ára: 8.— DM/Fr. 2.— US dollár) és —

Ein Tourist an den Olympischen Spielen

Az író ezt a könyvét azért írta németül, hogy a magyar sikerekről vendéglátóink is részletesen értesüljenek.

Igen alkalmas ajándék német anyanyelvű barátainknak.

(Ára: 18.— DM/Fr. 4.50 US dollár)

Megrendelhető: Buchhandlung Fritz Kellerhals Zeltweg 6, 8001 Zürich

RESTAURANT ENGEL

újjonnan nyílt

Balkán Grill Stube

Rheinfeldenben.

Kitűnő magyar konyha — és balkán-specialitások. — Jó borok!

A helyiség alkalmas esküvő utáni és egyéb ünnepi összejövetelekre — zeneszórákossággal!

Sárközi - Küng

4310 Rheinfelden,

Restaurant Engel — Balkán Stube

Tel. (061) 87 64 87

Minden szerdán zárva.

Keresünk

valódi vagy átképzett

SZERSZÁMLAKATOSOKAT SZERSZÁMKÉSZÍTŐKET

nagy karosszéria szerszámok gyártásához.

Csak valóban kitanult szakemberek jelentkezzenek, legalább 50 % német nyelvtudással!

6 hét próbaidő, véglegesítés után lakásszerzésben is segítünk.

DR. MELEGHY K.G.

Werkzeugbau und Presswerk 5070 BERGISCH GLADBACH

MAGYAR CSODAGYEREK

Kubik Péter 1957-ben született. 1961-ben a nagymamája itt volt látogatásban Brüsszelben és néhány zongoraleckét adott Péter nővérének. Péter odaállt a zongorához, és minden leckét nagy érdeklődéssel végigkísért. Már két éves korától azt állította, hogy zenét hall a fülében. Egyik napon öklönyi hangjegyekkel lekottázta szerinte a «Hegyek dalát» és megkérte a nagymamát, hogy lejátssa. A nagymama leütögetett egy négyéves gyermeknek megfelelő dallamot. Mire szomorúan megjegyezte: «én nem ezt hallottam». A nagymama távozása után egy belga hölgy, Madame Susanne Witteke szívességből folytatta nővérével a leckét. Péter egyre sürgetőbben emlegette, hogy ő mindig zenét hall a fülében. Madame Witteke megkérte, hogy játssa le, amit hall.

Madame Witteke azonnal lekottázta ezt az első kis szerzeményét 1962 március 18-án és attól kezdve kezdte tanítani. Mme Witteke halála után Mlle Solheid tanítványa lett. 1966-ban, 9 éves

korában a St.Hubert-i nemzetközi zeneszerző versenyen kitüntető oklevelet kapott a «Cascade» és «Cours d'eau» című szerzeményével, anélkül, hogy az összhangzattant tanulta volna. 1967 augusztus 10-én Fatimában a nemzetközi «Mária Kongresszus» záróestjén az egész világról oda-sereglett bíborosok, püspökök és világi megfigyelők és több mint 500 tagú hallgatóság előtt hangversenyt adott, amiről a portugál és spanyol sajtó is megemlékezett.

1968-ban 106 jelenkező közül elsőjait nyert a «Gunther» versenyen. Ugyanezen évben Kö-nigsteinben, Németországban, Péter Kondor rendezésében kb. 1000 főnyi közönség előtt nagyszerű hangversenyt adott. Jelenleg a zongorát Mlle J. Solheid-nél, az összhangzattant pedig Mr Franz Konstant-nál tanulja. Mindkettő a brüsszeli zene-akadémia tanára.

Mozart, Debussy zenéjével, de főleg saját improvizációival ért el nagy sikert Péter Liège-ben.

M. H.

In memoriam Lakos Endre

(† 1969 június 13.)

«... Te már mindent tudsz, túl vagy mindenem,
Okos felöltött! Te jól tudod,
Mennyi kint bír az ember, mennyit nem sokall
Még az Isten jósa sem,
S mit ér az élet... S talán azt is, hogy nem is
Olyan nagy dolog a halál.»

(Részlet Babits Mihály
«Balázsolás» c. verséből)

Pap volt.

A második világháború előtt motorkerékpárral járta az alföldi falukat, esőben, sárban; — szenvedélyes hangú prédikációival elsősorban a fiatalokat «fogta meg». Meggyőző erővel, lelkesen és mégis egyszerűen beszélt. Mindig bizott hite erejében és kereste, kiereszkolta a vitát a közömbösökkel, az ateistákkal. Tisztelet mások véleményét, de nagyon haragudott az álszent, félművelt, meggyőződés nélküli sznobokra. Amikor a kommunista rendszer urai betöltötték a hittan-tanítást, Lakos olyan nyugalommal dolgozott tovább, mintha nem is hallott volna a tilalomról. Privát lakásokon, kézzel írott könyvből tanította diákjait. Ha figyelmeztették csak nevetett: Tudom, hogy előbb-utóbb lecsuknak, sőt el is várom, mert ez bizonyítja, hogy jó úton vagyok. Szinte megsértődött, amikor a rendszer munkáját csak tíz év börtönre értékelt.

A megpróbáltatásokat nagy hittel viselte el. Elviselte? Tanítani, hatni akarását a váci börtön, a bánya csak fokozta. Ki tudja, mondogatta később, hogy különben megismerhettem volna-e azt a sok kitűnő barátot, akiktől annyit tanultam! S akiknek ő is annyit segített a munkaközben elszuttogott gyóntatással, a fogkrém-tubusban csempészett rab-kenyérből gyúrt «ostya-áldoztatással», de mindenekelőtt hihetetlen optimizmusával.

1956 eseményei után Gränben, Innsbruckban és végül Bécsben folytatta lelképásztori munkáját. Amikor egyik prédikációja után a hívek beszédét dicsérték, megjegyezte: «Látják ez is azt bizonyítja, hogy én csak a hangszóró vagyok, mert ma úgy érzem, hogy nagyon gyenge napot fogtam ki, s az is előfordult már, hogy olyan beszédemre voltam büszke, amelyről később kiderült, hogy az senkinek sem tetszett.»

Émlékszem, Innsbruckban egyszer egy Lakos-prédikáció után osztrák barátaim, kik egy szót sem értettek magyarul, kijelentették: Régen halottunk már ilyen szép szentbeszédet! Csodálkozásomra így válaszoltak: Nem tudjuk, de értették, amit mondott.

Pedagógus volt.

A börtönből való kiszabadulása után, 1956 telén a provizorikus iskola, a Gráni Magyar Gim-

názium igazgatásával bízták meg. Mint az iskola egykori növendéke merem állítani, hogy Lakos Endre szinte csodát művelt abban a kis tiroli faluban. Embertelen körülmények között, zsebpénzért dolgozó tanárokkal heteken belül mintaiskolát szervezett, amelyről joggal mondták később, hogy a «forradalom iskolája» volt. Szállóigévé lett és megvalósult Lakos jelszava, hogy «Nem a körülmények teszik az embert!» «Urakta» diákjait, akik a lehető legnagyobb szabadságot élvezték; fegyveres eszközökre nem volt szükség, mert Lakos Atya mindenféle megértette, hogy saját érdekében kell tanulnia. Ő is, mint a többi tanár éjjel készült óráira, mert délután latint tanított azoknak, akik teológiai vagy orvosi pályára készültek, vagy éppen órát adott annak a diáknak, aki «ugratott», mert huszonnyolc évéből hatot a reeski bányában töltött, mint politikai fogoly. Mint pap kényesen vigyázott arra, hogy ne sértse meg másvallású tanítványait, időt, helyet biztosított az evangélikusok, a reformátusok istentiszteleteire, ugyanakkor az ateisták egy tanár vezetésével etikai problémákról beszélgettek.

Lakos igazgató ötlete volt a gazdaszeminarium, ahol a parasztszámazású fiúk a kertgazdálkodásról vitatkoztak, a Széchenyi-kör, ahol a különböző politikai rendszerekről tárgyaltak a fiúk, a «Hitel» című újság, amelyről csak páran tudták, hogy azon a pénzen vett írógépen íródott, amelyet Lakos páter reverendára kapott. Mert az sem volt neki. De ő talán észre sem vette, mert dolgozott éjt nappallá téve, «előtáncolt» a népitánc-csoportnak, filozófiát magyarázott a «Hitel» szerkesztőinek, pénzt koldult iskolájának, lelkigyakorlatot tartott, tanított, nevelt. A gráni érettségien Romhányi Árpád az innsbrucki magyar gimnázium igazgatója elsírta magát, amikor kijelentette: «Ilyen érettségit még életemben nem láttam». Az iskolát felosztatták, a diákok elkerültek a világ különböző tájaira, de mindegyik büszkén használja még ma is a «gráni» jelzőt. Ausztria határán, Tiroli egyik csücskében, 1600 méter magasan fekszik Grän, a kis falu, melynek temetőjében előkelő fakeszt emléket az 1956-os magyar forradalom hősi halottaira. Ez a kereszt őrzi Lakos Endre emlékét is.

Ember volt.

«Mindegy, hogy orvos, lakatos vagy gyáros lesz belőled, a fontos, hogy ember légy!» — mondta mindig tanítványainak. Lakos Bandi ember volt. A pszihiaterrra szoruló bonyolult lelkecskék, a divatos szölamokat gagyogó szalon-szépek, az álmodernek körében nem érezte jól magát. Közvetlen modora, egyenes szókimondása, igazsága mellett bátor kiállása miatt sokaknak néha talán durvának is tűnt. Pedig csak őszinte volt és nem tudott alakoskodni. Csak akkor gyúlt haragra, ha kö-

zönybe ütközött. A tiroli kormány egyik vezető hivatalnokának (Hofrat!) — aki először minden ok nélkül megtagadta a gráni iskola támogatását — akkorát csapott asztalára, hogy az asztal megrepedt. Ez az úr később Lakos egyik legközvetlenebb barátja és tisztelője lett. A közömbös, vagy ahogy ő mondta, a «lekvár-embereket» nem szerette.

Segítőkészsége szinte nem ismert határt. Bécsi egyetemi lelkész korában mindennapos volt, hogy az előszobájában három-négy lakásnélküli diák «campingezett». Sohasem egyedül érkezett, mindig meghívott egy pár fiatal, s mindig az arra rászorulókat. «Véletlenül» tűnt fel az egy-egy gyermekes egyetemista családnál, s «véletlenül» vitt nekik egy kis hazait, meg meggyást, amit «ő is úgy kapott». Pénze sosem volt, mert alig akadt magyar diák Bécsben, aki ne tartozott volna neki.

Ahogy betegsége elhatalmasodott rajta, egyre jobban került az embereket. Ő, aki senkitől sem tagadta meg a támogatást, most magára maradt. «Nem akarok terhére lenni az embereknek». Nem tagadta, hogy mennyire fájt neki, hogy nem tudott összefüggően beszélni, s hogy megviselte a betegség. Várta a halált, de bevallotta, hogy szenved: «Sohase hittem volna, hogy ilyen nehéz meghalni!» — mondta egyszer elkeseredetten. De aztán fölsillant a szeme és mosolyogva kérdezte: «de úgy-e az a Grán, az férfimunka volt?» S mi, diákjai őszinte igennel válaszoltunk.

Temetésén Reményik Sándor versével búcsúztak Tőle barátai, paptársai és tanítványai:

Ha nem lesz több iskolánk

Ha egyszer nem lesz több iskolánk,
— Ha nem lesz üvegláz gyöngye palántáknak,
— Ha nem lesz tanterem,
Hol a tanító nyíló ajakán
Az ige-virág magyarul terem,
Ha nem lesz több szentesített mód
Oktatni gyermekünk az ősi szóra,
Ha minden jussunkból kivettünk:
Egy Iskola lesz egész életünk,
S mindenki mindenkinek tanítója.

Bölcsök leszünk, szentek leszünk,
Hogy gyermekeink lelkéhez közel,
Mindig közel legyünk.
Nem leszünk senmi más:
Hitben, hűségben, tisztaságban
Egymásnak folytonos példaadás.

És esküszünk
Mindenne, ami szent nekünk:
Így, iskolátlansul
Egymásból olyan nemzedéket nevelünk,
Hogy mind az idők végezetéig
Megenlegetettünk.

Varga Gyula

Magyar órásmester

sokéves gyakorlattal, mindennemű óra és ékszer javítását vállalja, garanciával.

Rendkívül jutányos árak!

Kérjen ingyenes tanácsot óra és ékszer vásárlása előtt.

Groszman Miklós

Neuweg 8. Hölstein BL.
Tel.: (061) 84 65 56. Hívható este

Somlainé ILONA Stüberl-je

Kis magyar étterem

a Graben 14. házban
Wien 1. Bräunerstr. 2. Tel. 52 61 91
Vasárnap is nyitva. Csütörtök szünnap.

Magyar — ha Baselban jársz, van egy jó címem —

Basel szívében a Markplatz mellett,
Schneidergasse 21 alatt található a szép

JULISKA

vendéglő és étterem.

Magyar étel, ital, zene!
Szeretettel vár

Bauer Emil vendéglősmester.
Telefon: 061/24 12 77.

A Németországi Magyar Szervezetek Központi Szövetsége Elnökségi Irodája minden hétfőn 9-15 és minden pénteken 15-19 óráig áll tanácsadással honfitársaink rendelkezésére.

Címünk: Zentralverband Ungarischer Organisationen in der Bundesrepublik Deutschland e. V. — München 22, Zweibrückenstrasse 2/11.
Telefon: 0811-294376.

A francia vallásos könyvkiadás helyzete

A *Nouvel Observateur* nevű, független párizsi párisi hetilap legutóbb tanulmányt közölt a franciaországi vallásos könyvkiadás mai helyzetéről. Mi derül ki a cikkből?

A vallásos tárgyú francia könyvkiadás a zsinat óta hallatlanul felvirágzott. Nem közvetlenül a zsinat után, mert az első időket inkább a hallgatás, a tapogatózás jellemezte. A vatikáni zsinat azonban a katolikus egyházat és az egész kereszténységet annyira felkavaró esemény volt, hogy a keresztény hit forrásaihoz visszatérő tartalmat és korszerű formát kereső vallásos meggyőződés és teológia és a hozzá közelálló területeken az írók hosszú időközön át nem ismert tömeget termeltek és ezek a munkák olvasókra is találtak. A vallásos irodalom a könyvkiadásnak csupán 5 százalékát adta. Az eladott könyvek összegét tekintve azonban a vallásos tárgyú könyvkiadás a harmadik helyen áll, a kiadott könyvek példányszámát tekintve pedig az első... Az idegen nyelvű munkák francia fordításában is az élen a vallásos írók szerepelnek. A francia könyvkereskedésben ma megközelíti a kétszázat azoknak a könyvsorozatoknak a száma, amelyek az egyházzal és a hitélettel kapcsolatos témákat tárgyalják. A nem kifejezetten vallásos kiadóvállalatok közül is a könyvkiadók egyre nagyobb számban érdeklődnek ilyen témájú írók iránt. Pillanatnyilag Franciaország negyvenháromezer kiadóvállalata közül körülbelül nyolcvan ad ki rendszeresen vallásos tárgyú könyveket. Néhány kiragadott példa kellően jellemzi a helyzetet: a jeruzsálemi Biblia Társaság francia munkatársai által kiadott Jeruzsálemi Biblia 780 ezer példányszámban fogyott el eddig. Ha hozzávesszük, hogy a Cerf kiadóvállalat bizonyos újrakiadási jogokat engedett át a könyvbarát társaságának, a könyv megvásárolt példányszáma eléri a másfél milliót. A legvártabb könyvek közé tartoznak továbbá a teológiai és liturgiái kérdésekről kiadott gyűjteményes könyvsorozatok, köztük általános, vagy vallási szakterületekre korlátozó lexikonok. Az új katekizmusok egymillió-kétszáz ezer példányban fogytak el. Ezekhez az adatokhoz egy további, nagyon érdekeset kell hozzávetni: a franciaországi vallásos tárgyú munkákat, a könyvek együttes pénzürtéki alapján, 55 százalékban külföldön vásárolják, elsősorban Kanadában, Belgiumban,

Olaszországban, Spanyolországban és Svájcban.

A kép tehát reddkivül örvedetesnek tűnik, de vannak árnyoldalai is. A vallásos irodalom szak-könyvkereskedése országosra ártól panaszkodnak, hogy az új olvasóközönség — legalábbis a vásárlókról szerzett felületés benyomásból ítélve — nem szélesedett ki a hagyományosnál tágabb olvasórétegre. A keresztény egység előmozdítása, az egyes keresztény felekezetek egymás iránti érdeklődése sem mutatkozik kellően az idézett szaküzletek tapasztalatai alapján: kevés katolikus vásárol protestáns és kevés protestáns katolikus könyveket. Egyes vallásos könyvkereskedések pedig, konzervatív beállítottságuk alapján, nem hajlandók az egyháztól eltávolodott hajdani lelkészek írásait árusítani.

Országosan megállapítható tapasztalat ugyanakkor, hogy a «Missel», a francia ajkú katolikusok hagyományos misekönyve meghalt. A hívők számára készült és korábban évtizedeken át minden változás nélkül használható misekönyvet mind a papság, mind a hívők már túl kényelmes segédeszköznek tekintik; a katolikusoknak ma már liturgiailag aktívabb és újra, meg újra gondolatokat ébresztő szentmisei segédkönyvre van szükségük. Az új és a jövőben misekönyvek szerkesztését a Párizs melletti Neuilly-ben székelő országos liturgiái központ vette kezébe, amely a püspöki kar felügyelete alatt végzi feladatát.

Mindezeket az adatokat vizsgálva, szembeszökik a franciaországi keresztény szellemi élet elvengése és virágzása. Még akkor is, ha a vallásos tárgyú könyvek közé soroljuk a kétségeket kifejező, inkább kereső, mintsem határozott feleletet adó vagy ilyenekre törekvő írásokat is. Ennek a képnek láttán meglepetéssel értesülhetünk arról, hogy maguk a francia katolikusok és protestánsok elégedetlenek mai vallásos irodalmuk erejével és szellemi kisugárzásával. Kevéslik a felkészült szerzők számát és kifogásolják az olvasók tömegeinek szerinti elégtelen vallási műveltségét. Talán éppen ez — a végzett munka fogyatékoságának tudata — keltheti bennünk az igazi bámulatot a franciaországi vallásos irodalom ilyen intenzitására megújulása iránt.

Ambrus Márton

KI VOLT SZENT NAPOLEON?

Egész Franciaország, különösképpen pedig Korzika sziget lázasan készül *Napoleon Bonaparte* születésének kétszázadik évfordulójának megünneplésére. Operai díszelőadások, katonai díszszemlék, utcai bálók és akadémiái előadások egész sora emlékezik majd a nagy császár dicső tetteire és korszakalkotó reformjaira, győztes hadjárataira, és természetesen sokkal díszkrétebben, elvesztett csatáira. A számos könyv, cikk és megemlékezés közt bukkant fel egy váratlan kérdés, amely már az első császárság idején is szöges probléma volt: mikor van tulajdonképpen szent Napoleon, mikor lehet a császár népnapiját ünnepelni? ... Fogas kérdés, amire két évszázaddal ezelőtt is csak kerülővel lehetett választ adni, mert ha a francia hivatalos névtár ismeri is a Napoleon nevet, az egyházi kalendáriumban hiába keressük szent vagy vértanú Napoleon nyomát! ... A kérdést annak idején úgy oldotta meg az udvari kancellária, hogy szent Neopolust jelentette ki védőszentnek. Ez annál alkalmasabb volt, mert nevén kívül semmit sem tud róla a martirologium. Erre a «közös officiumból» jelölték ki neki misét, amit az udvari krónikások azonnal úgy mutattak be, mint valóban megtörtént esetet és lett a császári védőszent dicső vértanúvá, saját életrajzzal, legendákkal és természetesen csodákkal. Ünnepe Napoleon születésnapjára tettek, ami kettős biztosítékot adott a jólmegszolgált munkaszünetre... Mikor aztán a császárság megbukott, természetesen «szent Napoleon vértanú» neve is lekerült a francia kalendáriumból és azóta is csak Korzikában ünneplik tovább rendületlenül. Még szentképe is van ezzel a felírással: «Szent Napoleon nemes születésű férfiú, aki hősiességével és csodálatos tetteivel lett világhíressé.» Tisztelet adassék emlékének! ... Még akkor is, ha valójában sohasem élt ...

Cserkészjelvények, cserkészing beszerezhető
Skottner Károly üzletében.
Cím: 8455 Kastl bei Amberg, Opf.

ÜJ DONSA G!

Kényelmes nyaraláshoz, autó-utazáshoz, campingoláshoz elmaradhatatlan a

HORDOZHATÓ - TUS, HAPPY,

mellyel tengerparton-fürdőzésnél, utazás közben, kirándulásoknál, kertben, terraszon vízcsap nélkül is bárhol letusolhatja magát.

Campingolásnál mosakodásra, edénymosásra kitűnően alkalmas.

Fürdőszobát pótol!

Patent Nr. 470870.

Ara: 38.50 és portó.

Megrendelhető levelezőlapon:

ELEKTRONIC S. Bálint
Postfach: 4025 Basel - Schweiz.

Dr. HAMSÁG JENŐ

Flóra Gyógyszertára

szállít Magyarországra és a világ bármely részére gyógyszereket.

Badenerstr. 85.

8004 Zürich

Tel. (051) - 23-21-40

Ha nincsen megelégedve havi jövedelmével, kérjen díjtalan információt.

D. Makray Organisationsberater,
Freiburg/Br. Postfach 1071, BRD.

Mi is a szerpapság?

Az «Életünk» egy nemrégben megjelent számában szó esett az egyházi rend szerpapi fokozatának (mint állandó rendi fokozatnak) visszaállításáról. A kérdés jelentős és elég rosszul ismert, talán nem árt ha röviden visszatérünk rá.

Mi a szerpap (vagy latinosan diakonus)? Legtöbbször talán azt gondolják, hogy valamiféle egyházi segédkezést az egyre növekvő paphiány jó-rossz megoldására, vagy az áldozópapi hivatalra való előkészület egyik lépcsőfoka (mint a római katolikus egyházban tényleg az az egyszerűsödött). Sokan tudják, hogy jogilag kiváltságok (az evangélium hirdetés, prédikálás, áldoztatás, keresztesítés, esketés, stb.), kötelességek (breviárium mondása és eleddig nötlenség, stb.), bizonyos liturgikus szerep és megkülönböztető öltözék (miseruha helyett újjas dalmatika, vállon átvett stola, stb.) is járt vele. Mindez elég zavaros, hiszen ugyanaz a pap «szerpapokodott» az egyik más, akit esetleg legközelebb egészen más «szerepben» láttak a hívek. Az ökömenikus összehasonlítás sem ad megoldást, hiszen ha a keleti egyházakban és újabban az anglikánoknál is akadnak «igazi» szerpapok, szerepük csak a liturgiára korlátozódik; protestáns testvéreinknél pedig aféle szociális gondozóvá egyszerűsödtek, — s egyébként is ha akad tanulnivaló a Reformáció keresztényeitől, semmiképpen sem az egyházi rend szerpapjaitól.

A II. Vatikáni Zsinat visszaállította az (állandó) diakonátust, abban a formában, melyben az első évezred alatt létezett. Ha a restaurálás csak régészeti-történelmi megfontolásból vagy ökumenikus gesztusként jött volna létre, nem lehetne hosszú életet jósolni neki. Reményre most az jogosít, hogy egyidőben vált szükségessé a diakonátus visszaállítása és az Egyháznak egyre inkább szolgáló Egyházzá való átalakulása.

Az egyházi rend szerpapját a maga teljességében csak a püspökök kapják meg. Az ezzel járó küldetést és hatalmat az apostolok utódai más-más

mértékben osztják meg az áldozópapokkal és a szerpapokkal. Ahogy mondják, a szerpap «non ad sacerdotium sed ad ministerium» kapja a szentelével járó szentségi kegyelmet. A papot a szentmise-áldozat bemutatására szentelik elsősorban. A szerpapot pedig a közösség szolgálatára. Ezért kezdetben a szerpapok foglalkoztak az Egyház és a közösség földi dolgaival, ahogy ma mondanánk karitatív, szociális sőt, adminisztratív munkával. Végső soron a gyakorlat fogja meghatározni az újkor szerpapok pontos helyét, a hagyomány segít ennek a helynek a megtalálásában. Nem mindenki látja egyformán ezt a szerepkört, de abban mindenki egyetért, hogy ennek a hivatalnak a vezérgondolata a szolgálat. De még csak arról sincs szó, hogy a szolgálat vagy annak egy-egy különleges formája kizárólagosan szerpapi terület lenne. Mindenki kapott a keresztségben missziós küldetést, ebben foglaltatik benne a szolgálatra való küldetés is. A szerpap a szolgáló Egyház katalizátora. Szerepe az, hogy serkentse ösztönözze, megszervezze, «csatába vezesse» Isten népét, világiakat és klerikusokat, amikor szolgálatról van szó. Ez a diakonia tükröződik abban is, hogy a liturgiában a szerpap soha nem elnököl (és nem csak azért, mert a kenyérnek és bornak Testé és Vérére való átválttatására az áldozópap kapott hatalmat).

Mindez persze a végletekig vázlatos, a szolgálat sokféle lehet, annak előmozdítása is. Néhány sorban mindent nem lehet elmondani.

A szerpapok életformát illetően választhatják a házasságot (de a házasság szentségének meg kell előznie az egyházi rend szerpapját), a papi nötlenséget vagy akár a szerzetesi közösségi életet. A szerpapok általában polgári foglalkozást is kitanulnak és gyakorolnak. A szerpap jogi értelemben klerikus, de általában nem lesz «klerikális».

Akik a kérdés részletesebben érdekel, bővebb felvilágosításért a nemzetközi Tájékoztató Irodához (78 Freiburg in Bressgau, Wintererstr. 19,

Németország) fordulhat, mely szívesen közli az egyes országokban vagy nyelvek szerint működő tájékoztató irodák, szerpapi közösségek, tanulmányi körök címét. (Franciányelvűek részére: 2, rue Jean Carriés, 69 Lyon, Franciaország.) — Irodalom: franciául: Wüninger: Les diacres, Paris, 1967, Centurion (módszeres rövid bevezetés); Wüninger és Congar: Le diacre dans l'Eglise et le monde d'aujourd'hui, Paris, 1966. Cerf (részletes tanulmánykötet); Denis és Schaller: Diacres dans le monde d'aujourd'hui, Lyon, 1967, Apostolat des Editions; Bourgeois és Schaller: Nouveau monde, nouveau diacres, Paris, 1968, Desclée (legújabb és legeredetibb). Németül a legrészletesebb és legalaposabb a Rahner és Vorgrimler-Jéle Diaconia in Christo, Freiburg, 1962, Herder. A restaurálás keret-törvénye a «Sacrum diaconatus ordinem» motu proprio (1967, június 18-áról).

Még azt szeretném hozzáfűzni, hogy sehol nem lehetne olyan áldásos az állandójellegű szerpapok működése mint az olyan helyzetekben, melyben a külföldi magyar katolikus is él. Hol akad olyan szociális és emberi probléma és hol akad olyan kevés lelkész, mint a számkivetésben élő népesportoknál? Nagyszámú akadnak olyan magyar kolóniák, ahová a magyar lelkész évente 2-3-szor vagy még ritkábban jut el... Másik kérdés, hogy hasznos lenne, ha a nemzetközi tájékoztató irodának lenne egy magyar nyelvű részlege is, mely előteremtene a szükséges dokumentációt magyarul is.

Dette László

«Boutique Maria»

Ruhák, kosztümök, kabátok, kötöttáru; párizsi és londoni modellek; szalonmunka méret után is.

Pongrácz Mária
Herreng. 2. Wien I. Tel. 65-50-222

SZENT ISTVÁN ZARÁNDOKHÁZ

A Szent István ház várja magyar vendégeit. Római tartózkodásunk idején nyugodtan igénybe vehetjük és bátran ajánlhatjuk ismerőseinknek is, mert olcsó áron kényelmes szállást és jó magyar ellátást biztosít.

Egy napi szállás és ellátás 2500 lira. (A fürdőszoba közösen használható.) Magánfürdőszobával az ár 500 lírával több.

A ház előnyös azért is, mert a magyar vendégeknek magyar vezető tud adni a város megtekintésére. Ezt a városrészt autóbussz-járat kapcsolja össze a belvárossal, s az autóbussz a ház mellett áll meg. Római utunk előtt azonban ne feledkezzünk meg arról, hogy a szállást előzetesen és időben biztosítsuk a ház igazgatójánál.

A Szent István Ház címe: Casa di S. Stefano, via del Casaleto 481 — 001 49. Roma, Italia.
Telefon: 55 73 519 és 55 77 561.

A Ház megközelíthető: a római Termini pályaudvartól a 27-es busszal a végállomásig (a 27-es busz csak este 21.50-ig közlekedik); a 27-es végállomásánál át kell szállnunk a 144-es buszra. A város nevezetességei onnét kb. 40-60 perc alatt érhetők el.

Magyar szakácsot és felszolgálót (nőt) keres Baselban a

JULISKA

étterem.
Cím: 4000 Basel, Schneidergasse 21.
Telefon: 061/24 12 77.

Kész magyar konzervek — saját gyártmányú marhapörkölt — magyar csirke és kacska — mindenféle friss hús és füstöltáru — kirándulásra turista szalámi kapható

Manczal és Tsa. családi Rt.

hentesüzletében.
Csak Svájc területére szállítunk!
Stockerstrasse 62. 8002 Zürich,
Tel. (051) 25 13 56

Lapzárta a hónap 15-én. Hirdetéseket pedig csak a hónap 12.-ig fogadunk el.

Rövid egyházi hírek

VI. Pál pápa magánkihallgatáson fogadta James McDiwitt úrhajóst, az Apollo 9 amerikai űrhajó pilótáját, aki felesége társaságában néhány napot Rómában töltött.

Ausztria, Németország, Svájc katolikus könyvkereskedői és kiadói az idén Innsbruckban tartották évi összejövetelüket. Ezen 70 kiadványt küldöttei vettek részt.

Ceylon katolikus hetilapja nemrég ünnepelte fennállásának 100. évfordulóját. A «Messengers» című lapot 1869-ben katolikus laikusok alapították. Ceylonban akkor 160 ezer, ma a 11 millió főnyi lakosságából 767 ezer katolikus.

A Teilhard de Chardin Társaság hannoveri központi elnöksége szeptember 15-én Regensburgban magyar-német találkozó megrendezését jelentette be.

VI. Pál pápa genji látogatásának emlékére a svájci posta a jubiláló Nemzetközi Munkaügyi Szervezet különbözőségét jelírával látta el. A bélyegekből származó bevételt a posta a Pestalozzi alapítványnak utalja át. Ezzel kíván hozzájárulni a svájci hegyvidék újjászületésének szakmai kiképzéséhez.

A jugoszláv hadsereg katonaköteles katolikus tagjai ezentúl ingyen kapják meg a «Glas Concilia» c. katolikus hetilapot. A szerkesztőség és kiadóhivatal ezt egy leszerelt katonai levele alapján határozta el. A katonai levelemben arról számolt be, hogy bár a kaszárnyában többször olvasta a lapot, előljárói emiatt soha nem támasztottak nehézségeket. A «nehézség» csupán anyagi természetű, mert a katonák zsoldja mindig rendkívül alacsony.

«A vallás a SZU-ban» címmel nemzetközi hírű szovjet-szakértők tudományos ülést tartottak Münchenben. 7 európai országból és az Egyesült Államokból 75 szakember vett ezen részt. A tudományos ülés a vallás és teológia befolyását a SZU-ban a filozófiára, a politikai tudományokra, a gazdasági életre, a joggyakorlatra és az irodalomra kívánta megvizsgálni.

A pápa kinevezte a Szentszék állandó UNESCO-megfigyelőjét. Msgr. Rovida eddig a dublini nunciaturán teljesített diplomáciai szolgálatot.

München idei kulturális díját a 95 éves Gertrud von le Fort konvertita írónőnek adományozták. Irodalmi munkássága elismeréséül 1947-ben irodalmi díjat, 1956-ban pedig teológiai doktori címet kapott. Több munkája magyar nyelven is megjelent, így pl. «Veronika kendője».

A lourdesi 11. nemzetközi katonazarándoklatra az idén is több, mint 50 ezer katona zárandokolt el a Mária-kegyhelyre, 12 országból.

Genfi tartózkodása alkalmával az Egyházak Világtanácsa központjának a pápa 100 ezer dollár értékű csekkeket nyújtott át, amelyet egy ismeretlen adakozótól kapott. Kikötése az volt, hogy ezt az összeget a leprások gyógyítására fordítsák.

Különösen értékes és jelentős ajándékot kapott viszont a pápa egy jómódú svájci protestáns gyűjtőtől: a 5. századból származó papiruszt, Szent Péter leveleivel. Ez egyike a legrégebbi dokumentumoknak, amelyet a bibliakutatók csak ismernek.

Június eleje óta több, mint kétezer szudáni menekült érkezett kongói területre. A kongói Doruma egyházközségben így 57 ezer katolikusra már 50 ezer szudáni katolikus menekült jut. Az egyházmegyében összesen 70 ezer szudáni menekült tartanak nyilván.

A Pax Christi németországi tagozata az idén Krefeldben tartotta évi közgyűlést. A vitaindító előadást Döpfner kardinális tartotta: «Mit tesznek a keresztények a békéért?» címmel.

A nemzetközi Caritas-Szervezet új ága, amely Kairóban alakult, megkezdte tevékenységét Egyiptomban. Feladata a palesztinai menekültek támogatása, ellátása. Ezen a téren különösen jó az együttműködés a kopt patriarchatus szociális intézményeivel, de az örmény és evangélikus egyházak kirendeltségeivel is.

A bajorországi Altötting búcsújáráhelyen első ízben találkoztak osztrák és német képviselők az öltözött csoportok. 65 egyesület több, mint 2 ezer tagja előtt Defregger müncheni segédpüspök celebrálta az ünnepi szentmisét. Beszédében felszólította a résztvevőket, ne csak öseik ruhaviseleti hagyományait, hanem azoknak hitért való kiállítását is töretlenül kövessék és ápolják.

MAGYAR NYOMDA

UNGARISCHE BUCHDRUCKEREI
vállal mindenféle nyomdai munkát!
Cím: Ungarische Buchdruckerei
Telefon: (071) 22 55 28.
St.Gallen, Gallusstr. 41. Svájc

Magyar turistáknak kellemes szállás a Quisisana pensióban a Mariahilferstrasse mellett,
Wien 6., Windmühlg. 6. T. 57 33 41.

Athelyeztem

ügyvédi irodámat

Nürnbergből Münchenbe.
Levélcím: 8000 München 1,
Postfach 162.
Telefon: 0811/28 21 62
Rupp László ügyvéd.

Magyaros ajándéklágyak —

különleges Pulloverek és Cocktail ruhák — a legújabb divatcékerek és divatkellékek nagy választékban a

«Boutique Liviában»

Forchstr. 16. — 8008 Zürich
(Kreuzplatz-nál) Tel. 54 17 88

Figyelem!

Megjelent a már régen várt magyarnyelvű

Üjszövetségi Szentírás

nagybetűs (öregbetűs) kiadása.
Kapható a rk. lelkészektől!

ÉLETÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja
Felelős szerkesztő és kiadó:
Dr. Vecsey József
Szerkesztőség és nyomda:
Ungarische Buchdruckerei
9000 St.Gallen, Gallusstr. 41. (Schweiz)
Telefon: (071) 22 55 28
Postacsek: Zürich Nr. 80-51481
Bankcsek: LLOYDS Bank
Europe LTD Zürich Nr. 45.854
Előfizetés egy évre: 8.— svájci frank
Egyes szám ára: 0.70 svájci frank

Életünk — Unser Leben
Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa
Redakteur und Herausgeber:
Dr. Josef Vecsey
Redaktion und Druck: Ungarische Buchdruckerei, 9000 St.Gallen (Schweiz), Gallusstr. 41. Tel. (071) 22 55 28
Bezugspreis jährlich: 8.— Sfr.

Életünk
Verlag und Schriftleitung in der BRD.:
7000 Stuttgart O. Werast. 65.
Fernruf: 43 57 86. Postcheckkonto: Ung.
Seelsorgeamt 2190 Postcheckamt Stuttgart.
Verantwortlich: P. Szöke János
Erscheint monatlich
Bezugspreis jährlich: 8.— DM

Életünk (A Kereszt Népe)
(Het Kruisdragend Volk)
verschijnt maandelijks in Nederland
Administratie: Hobbemakade 51, Amsterdam
Post giro: «A Kereszt Népe»
Amsterdam, Nr. 1462200. Tel. 020-756891
Redactie: P. Matyasovich Henrik
Houtlan 4, Nijmegen
bijdrage voor een jaar fl. 8.—

Életünk — Unser Leben
Verlag und Schriftleitung in der Schweiz:
9055 Teufen, App., «Fernblick»
Telefon: (071) 55 11 49
Postcheckkonto: Sparkassa der Administration, St.Gallen. 90-656.
Verantwortlich: Dr. Vecsey Lajos

Életünk — (Magyar Ház)
Megjelenik havonta — Verschijnt maandelijks — Periodique mensuel
Szerkesztő és kiadó: P. Salamon László
Brüsszel 5, Gewijde Boomstraat 125.
125, rue de l'Arbre Bénit, Bruxelles 5.
Tel. (02) 48 53 56
C.C.P.: «Magyar Ház» Nr. 68516 Bruxelles

Életünk — Notre Vie
9, rue des Deux Gares, Paris-10.
Tel.: COM 74-32
Postacsek: Paris 15 419 57
Directeur de la Publication:
P. Dr. Ruzsik Vilmos Előfizetés egy évre 12.— Fr. Egyes szám ára 1.— Fr.

Ausztriai szerkesztők:
P. Dr. Radnai Tibor
1010 Wien, Stephansplatz 5.
Tel. 0222-52-00-222
Dr. Iván László 4020 Linz/Donau,
Senefelderstr. 6. Tel. 42-5-86

Életünk
Redaktion für Skandinavien
Ungerska Sjalavarden
P. Solymár János S. J.
Drottningg. 88 B. ö. g.
11156 Stockholm C.
Tel.: 111636, Postgiro: 40 45 15